

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΣΔΟ)

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

(STATE CONTROL IN INSURANCE COMPANIES)

Νικολετάκης Δημήτρης
Α.Μ 5190

Επιβλέπων καθηγητής κος Στράνης Δημήτρης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	4
Ιστορία Νομοθετικής Ρύθμισης.....	5
ΔΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΙ	8
1.1 ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	8
1.2 ΤΟΜΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ.....	11
1.2.1 Χορήγηση άδειας λειτουργίας και ανάκληση αυτής.....	11
1.2.2 Χρηματοοικονομική Εποπτεία.....	13
1.2.3 Προστασία καταναλωτή.....	13
1.3 ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.....	14
1.3.1 Άλλα νομοθετήματα και κανονισμοί.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΟΔΗΓΙΑ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ – SOLVENCY I	16
2.1 ΑΝΑΓΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΑΝΑΓΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ.....	16
2.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	17
2.2.1 Παρουσίαση Οδηγίας Πλαίσιο Solvency I.....	17
2.2.2 Εποπτικό πλαίσιο με βάση το Solvency I.....	18
2.2.3 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα του Solvency I.....	19

2.3 ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΟΥ SOLVENCY I.....	20
2.3.1 Κριτικές για το Solvency I.....	22
2.3.1.1 Έλλειψη αρμονίας.....	23
2.3.1.2 Υπερβολικά απλή προσέγγιση με την έννοια του κινδύνου.....	23
2.3.1.3 Διακρίσεις στην εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.....	24
2.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ SOLVENCY I ΣΤΟ SOLVENCY II	24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΟΔΗΓΙΑ ΠΛΑΙΣΙΟ SOLVENCY II	27
--	-----------

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ SOLVENCY II.....	27
3.2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	28
3.3 SWISS SOLVENCY TEST (SST)	34
3.4 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ CEIOPS.....	35
3.5 QIS 5 & STRESS TESTS.....	38
3.6 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ SOLVENCY II.....	41
3.7 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ SOLVENCY II.....	44
3.7.1 Πυλώνας I.....	46
3.7.2 Πυλώνας II.....	58
3.7.3 Πυλώνας III.....	63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	66
------------------------------------	-----------

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	71
---------------------	-----------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	73
--------------------	-----------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Θα μπορούσαμε να πούμε πως η ασφάλιση είναι τόσο παλιά όσο και ο άνθρωπος. Από την εμφάνισή του, ο άνθρωπος οργάνωνε την ζωή του σε κοινωνίες, επειδή διαπίστωσε ότι από μόνος του δεν μπορούσε να ανταπεξέλθει στους κινδύνους της προϊστορικής εποχής. Οργανωμένος σε κοινωνίες μέσα σε σπηλιές, μπόρεσε να βρει την απαραίτητη ασφάλεια.

Έτσι κι αλλιώς, την έννοια της ασφάλισης την βρίσκουμε με σαφήνεια διατυπωμένη στα πιο αρχαία κείμενα, ή την συμπεραίνουμε από διάφορα περιστατικά.

Οι αρχές του θεσμού της ασφάλισης χάνονται κάπου εκεί γύρω στην 2η π. Χ. χιλιετία. Η ασφάλιση στα πρώτα της στάδια, εμφανίστηκε με την μορφή "αλληλοβοήθειας", μεταξύ ατόμων που εκτελούσαν ένα παρεμφερές είδος εργασίας.

Μετά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, η συσσώρευση του πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα οδήγησε στην συσσώρευση μεγάλων περιουσιών σε μικρή γεωγραφική έκταση. Έτσι, η ασφάλιση πυρός σημείωσε μεγάλη άνοδο. Παράλληλα, η ασφάλιση ζωής άρχισε να αναπτύσσεται ταχύτατα.

Τα δάνεια δεν θα μπορούσαν να βοηθήσουν την ανάκαμψη της πληγωμένης από τους πολέμους Ελλάδας, αν δεν υπήρχε η ασφάλιση ώστε να εξασφαλισθεί η αποπληρωμή σε περιπτώσεις ζημιών.

Το 1970 ψηφίστηκε ο σύγχρονος ασφαλιστικός νόμος της Ελλάδος και αργότερα, με την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση εκσυγχρονίστηκε και εναρμονίστηκε με τους ασφαλιστικούς νόμους των υπολοίπων χωρών.

Οι εξελίξεις στην τεχνολογία ήταν ταχύτατες και δημιούργησαν νέα δεδομένα. Οι πωλήσεις των αυτοκινήτων σημείωσαν μεγάλη άνοδο και δυστυχώς τα αυτοκινητιστικά ατυχήματα πολλαπλασιάστηκαν. Η ασφάλιση αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία των αυτοκινήτων έγινε υποχρεωτική στην Ελλάδα το 1978 και έδωσε μεγάλη οικονομική ανακούφιση στους παθόντες.

Πρόσφατα, με την μεγάλη μείωση των επιτοκίων, τα στεγαστικά δάνεια έχουν παρουσιάσει μεγάλη αύξηση. Βέβαια, η ασφάλιση πυρός και σεισμού που υποχρεωτικά συνοδεύει τα στεγαστικά δάνεια, βοηθάει πάρα πολύ στην ομαλή εξόφλησή τους.

Το τρομοκρατικό χτύπημα στους δίδυμους πύργους, καθώς και οι μεγάλες πλημμύρες στην Ευρώπη, δημιούργησαν μεγάλες οικονομικές υποχρεώσεις στις ασφαλιστικές και αντασφαλίστες εταιρίες, αλλά κατάφεραν να ανταποκριθούν. Γεγονός που αποδεικνύει ότι η σύγχρονη οργάνωσή τους είναι επαρκής και μπορεί να αντέξει μεγάλης οικονομικής έκτασης ζημιές.

Σήμερα, η ασφάλιση έχει εξελιχθεί σε επιστήμη. Με την ασφαλιστική μελέτη της οικογένειας ή της επιχείρησης, ο επαγγελματίας ασφαλιστικός σύμβουλος μπορεί να προσφέρει τέτοια ασφαλιστική κάλυψη που είναι ικανή να αποτρέψει οποιαδήποτε οικονομική ζημιά ή καταστροφή.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Η πρώτη προσπάθεια να θεσπιστεί νομοθετικά κρατική εποπτεία για την σωστή λειτουργία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έγινε το 1909, που θεσπίστηκε ο Νόμος ΓΥΣΓ/22.12.1909, με τον οποίο όμως επετράπη η λειτουργία μόνο ελληνικών εταιριών. Έπειτα με το νόμο ΓΧΜΣΤ/1.3.1910 επετράπη για πρώτη φορά η λειτουργία αλλοδαπών εταιριών στην Ελλάδα .

Το δίκαιο της ιδιωτικής ασφάλισης που ισχύει σήμερα αποτελείται από το νομοθετικό διάταγμα Ν.Δ. 400/1970 «περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως». Επίσης ο ισχύον κωδικοποιημένος Νόμος 489/1976 «περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως των εξ' ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης» που και αυτός έχει τροποποιηθεί με το Π.Δ. 237/86.

Το 1926 οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις τέθηκαν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εμπορίου και μέχρι το 1976 ο έλεγχος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και η αναλογιστική υπηρεσία γινόταν από τη Διεύθυνση Πίστωσης και Ασφαλίσεως του Υπουργείου Εμπορίου. Το 1976 δημιουργήθηκε διαφορετική Διεύθυνση στο Υπουργείο Εμπορίου με την ονομασία Διεύθυνση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής, η οποία μέχρι σήμερα υπάγεται στην Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Με το Ν. 3229/2004 (Φ.Ε.Κ. Α' 38) συστάθηκε η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α.), η οποία ξεκίνησε τις εργασίες της την 1η Ιανουαρίου 2008. Ως αυτοτελής εποπτική αρχή υποκατέστησε ως επί το πλείστον στις αρμοδιότητές της, τη Διεύθυνση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Με το Ν. 3867/2010(Φ.Ε.Κ. Α' 128) καταργήθηκε η ΕΠ.Ε.Ι.Α. από 1.12.2010 και οι αρμοδιότητές της ανατέθηκαν, από την ίδια ημερομηνία, στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Στις 12.12.2013, η Τράπεζα της Ελλάδος παρουσίασε στους εκπροσώπους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων τον Οδικό Χάρτη για την αποτελεσματική εφαρμογή της Φερεγγυότητας ΙΙ που αποτελεί ένα εποπτικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κομισιόν που ψηφίστηκε 25/11/2009 και τέθηκε σε εφαρμογή 31/10/2012 για την επισκόπηση της κρατικής εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων .

ΔΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στην πτυχιακή αυτή εργασία γίνεται επισκόπηση της κρατικής εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο αναφέρονται οι τρόποι με τους οποίους γίνεται ο έλεγχος στις επιχειρήσεις καθώς και η νομοθεσία του κρατικού ελέγχου.

Έπειτα παρουσιάζεται το παλαιό νομοθετικό καθεστώς φερεγγυότητας (SOLVENCY I) με έκδηλες τις αδυναμίες του μέσω της ιστορικής αναδρομής. Αναφέρονται οι λόγοι που οδήγησαν στην ανάγκη μεταρρύθμισης νομοθεσίας καθώς και το πως έγινε η μετάβαση από το SOLVENCY I στο SOLVENCY II.

Στην συνέχεια πραγματοποιείται περιγραφή της Οδηγίας πλαίσιο SOLVENCY II , αναλυτικά παρουσιάζονται οι απαιτήσεις και τα βήματα εφαρμογής των Τριών Πυλώνων.

Η εργασία καταλήγει στα αποτελέσματα που επέφερε η εφαρμογή του SOLVENCY II στις ασφαλιστικές εταιρείες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΙ

1.1 ΑΡΧΕΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η ασφάλιση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τομείς της οικονομίας εφόσον συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη και ευημερία.

Ασκείται από τις ασφαλιστικές εταιρείες και έχει σαν βασική λειτουργία την προστασία των ασφαλισμένων από μια σειρά κινδύνων με τους οποίους μπορούν να έρθουν αντιμέτωποι . Ως αντάλλαγμα οι ασφαλισμένοι καταβάλουν το ασφάλιστρο για να αγοράσουν την προστασία που προσφέρουν οι παραπάνω εταιρείες έτσι ώστε και αυτές με την σειρά τους να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στις αποζημιώσεις .Η ασφάλιση προσφέρει και κάποια άλλα οφέλη στην κοινωνία πέρα από την βασική της λειτουργία όπως το να μειώνει τους αντικειμενικούς κινδύνους των ατόμων και των επιχειρήσεων. Επομένως οι ασφαλιστικές εταιρείες αποτελούν έναν από τους κορυφαίους θεσμικούς επενδυτές σε όλες τις σύγχρονες οικονομίες καθώς παράγουν έσοδα από ασφάλιστρα, απασχολούν ένα τεράστιο ποσοστό ανθρώπινου δυναμικού και επενδύουν στην οικονομία κάθε Ευρωπαϊκής χώρας.

Ως κρατική εποπτεία νοείται η επιβολή κανόνων οι οποίοι οργανώνουν και λειτουργούν σε κάθε ασφαλιστική εταιρεία με τον συνεχή έλεγχο της τήρησης τους. Η εποπτεία της ασφαλιστικής βιομηχανίας υπόκειται στη γενικότερη εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα. Η κρατική εποπτεία που ελέγχει το κατά πόσο τηρούνται αυτοί οι κανόνες γίνεται όχι μόνο κατά την χορήγηση άδειας λειτουργίας αλλά και αργότερα έτσι ώστε να διασφαλίζονται τα συμφέροντα των ασφαλισμένων κάθε ώρα και στιγμή.

Η κρατική εποπτεία επιβάλλεται σε όλες τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις τόσο Ελληνικές όσο και Αλλοδαπές. Ο βασικότερος λόγος άσκησης του κρατικού ελέγχου είναι η εξασφάλιση της φερεγγυότητας της ασφαλιστικής εταιρείας που έχει σαν αποτέλεσμα την προστασία των συμφερόντων των ασφαλισμένων. Συνεπώς ως φερεγγυότητα ορίζουμε την ικανότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων να μπορούν να ανταπεξέλθουν σε κάθε

οικονομική υποχρέωση απέναντι στους ασφαλισμένους της. Αυτό επιτυγχάνεται μόνο με την ύπαρξη επαρκούς περιουσίας. Αυτό σημαίνει πως απαιτείται όχι μόνο η ύπαρξη ενός ενιαίου ελάχιστου κεφαλαίου για όλες τις ασφαλιστικές εταιρείες αλλά και η ύπαρξη κεφαλαίων ανάλογων με τα είδη και το μέγεθος των ασφαλίσεων που συνάπτονται. Επίσης θα πρέπει να διατηρεί και άλλα κεφάλαια αποθέματα τα οποία θα είναι ανάλογα με το μέγεθος των κινδύνων που αναλαμβάνει σε κάθε κλάδο ασφάλισης. Αυτά τα κεφάλαια αποτελούν τα τεχνικά αποθέματα , δηλαδή το πόσο που θα πρέπει να διατηρεί η εταιρεία για τα συμβόλαια που συνάπτει τόσο στην Ελλάδα όσο και στο Εξωτερικό και να το διατηρεί έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της από τις ασφάλειες . Ο υπολογισμός αυτών των αποθεμάτων καθορίζεται από την απόφαση της εποπτικής αρχής. Η διατήρηση της αξίας των τεχνικών αποθεμάτων , η απόδοση τους και η ρευστοποίηση τους εξασφαλίζεται με την σωστή επένδυση τους . Σε ένα οικονομικό έτος ενδέχεται να πραγματοποιηθούν περισσότεροι από τους αναμενόμενους κινδύνους και σε αυτή την περίπτωση κάθε ασφαλιστική είναι υποχρεωμένη να διαθέτει ένα συμπληρωματικό περιουσιακό σύνολο κεφαλαίων εκτός από τα τεχνικά αποθέματα για την αντιμετώπιση τους.

Το κεφάλαιο αυτό αποτελεί το περιθώριο φερεγγυότητας της ασφαλιστικής εταιρείας , το ύψος του οποίου θα πρέπει να αντιστοιχεί στο συνολικό όγκο εργασιών της επιχείρησης ελεύθερη από υποχρεώσεις και αυτό καθορίζεται από το νόμο ξεχωριστά για επιχειρήσεις ασφαλίσεων ζημιάς η ζωής.

Συμπερασματικά η κρατική εποπτεία των ασφαλιστικών εταιριών έχει σαν στόχο την διατήρηση και την ενίσχυση της οικονομικής δύναμης με αποτέλεσμα η φερεγγυότητα να είναι σημαντική για δυο λόγους.

- Για την εξασφάλιση της οικονομικής δύναμης της εταιρείας έτσι ώστε να προστατεύονται οι ασφαλισμένοι και οι δικαιούχοι σε ενδεχόμενο πιθανής αφερεγγυότητας και
- Για το ενδεχόμενο οικονομικής ανασφάλειας των ασφαλισμένων και δυστυχίας των ασφαλισμένων σε περίπτωση που οι ασφαλιστικές αποδειχθούν ανίκανες να ανταποκριθούν στις πληρωμή των αποζημιώσεων .

Επιπροσθέτως ένας άλλος βασικός λόγος της ύπαρξης της κρατικής εποπτείας είναι η ανεπαρκής γνώση των καταναλωτών καθώς τα ασφαλιστήρια αποτελούν νομικά κείμενα με σύνθετους και εξειδικευμένους όρους και ίσως είναι δυσνόητα για τους ασφαλισμένους. Βέβαια σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία θέτει μια σειρά από κανόνες που διασφαλίζουν την καλή διατύπωση του ασφαλιστηρίου για την διαφάνεια και τη σωστή ενημέρωση του ασφαλισμένου.

Έπειτα η εποπτεία απαιτείται και για την εξασφάλιση λογικών ασφαλιστρών που δεν θα είναι ούτε υπερβολικά υψηλά ούτε υπερβολικά χαμηλά. Η εποπτική αρχή οφείλει να εξασφαλίζει στην αγορά συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού ο οποίος με τη σειρά του θα λειτουργεί βγάζοντας εκτός αγοράς εταιρείες που θα χρησιμοποιούν υπερβολικά υψηλά ασφάλιστρα ή αδικαιολόγητα χαμηλά με σκοπό να προσελκύουν πελατεία και να αυξάνουν την ρευστότητά τους. Με αυτόν τον τρόπο οι εταιρείες που κάνουν συνεχή υποτιμολόγηση των ασφαλιστρών τους δεν μπορούν να δημιουργήσουν επαρκή τεχνικά αποθέματα με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η φερεγγυότητα τους. Δηλαδή δρουν ενάντια στον υγιή ανταγωνισμό και στα συμφέροντα των ασφαλισμένων.

Τέλος ένας άλλος στόχος την εποπτείας είναι η δυνατότητα πρόσβασης στην ασφάλιση όλων των ατόμων που επιθυμούν μιας και πολύ συχνά οι ασφαλιστικές είτε λόγω αυξημένης πιθανότητας ζημιών είτε λόγω των αυξημένων τιμολογίων δεν προτίθενται να παρέχουν ασφαλιστική κάλυψη. Συνεπώς η εποπτική αρχή έχει χρέος να λαμβάνει μέτρα για να καταστεί ευκολότερη η ασφαλιστική κάλυψη όσων την επιθυμούν.

1.2 ΤΟΜΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΧΡΗΣΟΥΝ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω καταλήγουμε στο ότι μια τόσο σημαντική δραστηριότητα όπως είναι η ασφάλιση δεν θα μπορούσε να ασκείται χωρίς κρατική μέριμνα τόσο για την διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων όσο και για την ομαλή λειτουργία της οικονομίας του κράτους . Συνεπώς οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις τίθενται σε κρατικό έλεγχο και έτσι προσδιορίζονται οι κανόνες που θα πρέπει να διέπουν την περιουσία τους με σκοπό την προληπτική προστασία των ασφαλισμένων τόσο στο στάδιο της ασφαλιστικής προσδοκίας όσο και κατά την πραγματοποίηση κινδύνων. Οι εποπτικές αρχές κάθε κράτους μέλους ελέγχει την τήρηση των κανόνων αυτών κατά την διάρκεια χορήγησης της άδειας λειτουργίας αλλά και αργότερα έτσι ώστε να διαφυλάσσονται τα συμφέροντα των ασφαλισμένων ανά πάσα στιγμή. Καταληκτικά η κρατική εποπτεία των ασφαλιστικών εταιριών επικεντρώνεται στην χορήγηση άδειας λειτουργίας στην χρηματοοικονομικής εποπτείας κατά την διάρκεια της λειτουργίας καθώς και στην προστασία του καταναλωτή .

1.2.1 ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΥΤΗΣ

Χορήγηση άδειας

Η ιδιωτική ασφάλιση στην Ελλάδα ασκείται από επιχειρήσεις ορισμένων τύπων οι οποίες έχουν λάβει Ελληνική κρατική άδεια. Επομένως η ασφαλιστικές επιχειρήσεις εκτός από την προβλεπόμενη νομική μορφή πρέπει να έχουν και την άδεια λειτουργίας από το Ελληνικό κράτος . Η χορήγηση της άδειας λοιπόν σε κάθε ασφαλιστική εταιρεία έχει την έννοια της αναγνώρισης από την πολιτεία και αυτό σημαίνει πως μπορεί να αναλάβει επαγγελματικά ασφαλιστικούς κινδύνους στην Ελλάδα .Η κάθε Ελληνική άδεια ισχύει για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου η εκάστοτε επιχείρηση αναλαμβάνει επαγγελματικά κινδύνους. Επίσης η χορήγηση άδειας αποτελεί εγκυρότητα ασφάλισης μιας και χωρίς άδεια οι ασφάλειες είναι άκυρες . Η διάρκεια της άδειας οριοθετεί το δικαίωμα άσκησης ασφαλίσεων και την εγκυρότητα της σύναψης τους. Η έκταση της άδειας είναι πάντα περιορισμένη και μπορεί να αφορά έναν κλάδο ασφάλισης για όλους ή για ορισμένους κινδύνους που υπάγονται σε αυτόν είτε να αφορά περισσότερους κλάδους ασφαλίσεων. Για τον σκοπό

περιορισμού του περιεχομένου της άδειας χωρίς καμία αμφισβήτηση ο νόμος χώρισε τις ιδιωτικές ασφαλίσεις σε ειδικές ομάδες , τους κλάδους ασφάλισης που με αυτόν τον τρόπο προσδιορίζονται τα είδη της ασφάλισης που εντάσσει σε κάθε κλάδο. Αυτή η ταξινόμηση των ιδιωτικών ασφαλίσεων είναι χρήσιμη για την χορήγηση της άδειας λειτουργίας και για την μετέπειτα λειτουργία της ασφαλιστικής επιχείρησης. Η χορήγηση της άδειας γίνεται μετά από αίτηση της ενδιαφερόμενης εταιρείας η οποία αίτηση συνοδεύεται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά που ορίζει ο νόμος τόσο από ποινικής πλευράς όσο και από άποψη φερεγγυότητας και παρέχεται από το αρμόδιο Υπουργείο. Μια ελληνική ασφαλιστική επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να υποβάλει το καταστατικό της για την διαπίστωση της νόμιμης ίδρυσης της , να παρουσιάσει το μετοχικό της κεφάλαιο ως απόδειξη φερεγγυότητας καθώς και αποδεικτικά περιουσιακών στοιχείων της με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να εγγυηθούν πως οι ασφαλισμένοι θα ικανοποιηθούν από αυτά . Τέλος τα στοιχεία που φανερώνουν τον τρόπο με τον οποίο θα λειτουργήσει η επιχείρηση για την αντιμετώπιση των ασφαλιστικών κινδύνων που θα αναλάβει. Η εποπτική αρχή ελέγχει επίσης το πρόγραμμα δραστηριότητας της εταιρείας μέσα σε τρεις μήνες αλλά και τις επόμενες χρονιές σε περίπτωση που το πρόγραμμα δραστηριότητας αφορά πάνω από μια χρονιά.

Ανάκληση άδειας

Γενικές περιπτώσεις ανάκλησης για όλες τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις:

- Έπαυσαν να ισχύουν οι προϋποθέσεις με τις οποίες εκδόθηκε
- Σε περίπτωση που απειλούνται τα συμφέροντα των ασφαλισμένων
- Σε περίπτωση που απειλείται η δημόσια τάξη
- Σε περίπτωση που απειλούνται τα χρηστά ήθη
- Σε περίπτωση ποινικής καταδίκης, σύμφωνα με τις ειδικές ποινικές διατάξεις των άρθρων 43 μέχρι 49 του ν.δ. 400/70
- Αν παραβιάζονται σοβαρά οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την νομοθεσία για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.
- Μη συμμόρφωση με τα μέτρα οικονομικής ανασυγκρότησης ή βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης που επιβλήθηκαν εξαιτίας αδυναμίας συγκρότησης περιθωρίου φερεγγυότητας και εγγυητικού κεφαλαίου
- Μη συμμόρφωση στις διατάξεις για τη δημιουργία τεχνικών (μαθηματικών) αποθεμάτων, καθώς και των ασφαλιστικών τοποθετήσεων

- Μη καταβολή τελεσίδικα επιδικασθέντος ασφαλίματος
- Σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας ή δέσμευσης των περιουσιακών στοιχείων από την εποπτική Αρχή της έδρας κοινοτικής ασφαλιστικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα
- Μη πλήρωση της θέσης του νόμιμου αντιπροσώπου αλλοδαπής ασφαλιστικής επιχείρησης εγκατεστημένης στην Ελλάδα μέσα σε δύο μήνες από τότε που κενώθηκε
- Σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν κάνει έναρξη εργασιών επί δώδεκα μήνες από τη χορήγηση της άδειας (ένα χρόνο για τον κλάδο κεφαλαιοποίησης) ή αναστείλει αντίστοιχα για έξι μήνες τις εργασίες της
- Μη καταβολή του ασφαλίματος που προσδιορίστηκε από πραγματογνώμονα και έγινε δεκτό από την ασφαλιστική επιχείρηση και τον δικαιούχο

1.2.2 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Η χρηματοοικονομική εποπτεία περιλαμβάνει την εξακρίβωση για το σύνολο όλων των δραστηριοτήτων της :

- Την κατάσταση της φερεγγυότητας της
- Τον σχηματισμό των τεχνικών αποθεμάτων της
- Την κάλυψη τους με τα αντίστοιχα στοιχεία του ενεργητικού

1.2.3 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Η ασφαλιστική νομοθεσία έχει προσπαθήσει να δημιουργήσει συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού και προστασίας του καταναλωτή αποτρέποντας και απαγορεύοντας την μεταχείριση των ασφαλισμένων . Η εποπτική αρχή έχει το δικαίωμα να επιβάλει πρόστιμα μέχρι και την προσωρινή ανάκληση της άδειας λειτουργίας σε επιχειρήσεις που δεν τηρούν υγιή ανταγωνισμό . Επιπλέον η εποπτική αρχή έχει φροντίσει να υπάρχει τμήμα παραπόνων των καταναλωτών και να δίνονται απαντήσεις σε αυτούς. Τέλος η προστασία του καταναλωτή φαίνεται με την προσπάθεια δημιουργίας κατανοητών ασφαλιστήριων συμβολαίων στα οποία τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ασφαλισμένων είναι ευδιάκριτα και ευανάγνωστα.

1.3 ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Το δίκαιο της ιδιωτικής ασφάλισης που ισχύει σήμερα αποτελείται από το νομοθετικό διάταγμα **Ν.Δ. 400/1970** «περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από το Νόμο **1380/1983** και το **Ν. 2170/1993** και όπως προσαρμόστηκε από **Π.Δ. 118/1983**, στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα: Π.Δ. 159/1998, Π.Δ. 169/2000, Π.Δ. 288/2002, Π.Δ. 10/2003, Π.Δ. 332/2003. Επίσης ο ισχύον κωδικοποιημένος Νόμος **489/1976** «περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως των εξ' ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης» που και αυτός έχει τροποποιηθεί με το Π.Δ. 237/86.

Πρέπει να μνημονευθεί επίσης το Π.Δ. 551/1970 «περί ιδιωτικών επιχειρήσεων ασφαλίσεως πλοίων και αεροσκαφών» και το Π.Δ. 298/1986 «για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ασφαλιστικών πρακτόρων και παραγωγών ασφαλίσεων και κώδικας δεοντολογίας για την άσκηση των επαγγελματιών αυτών».

1.3.1 ΑΛΛΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

Άλλες πηγές του δικαίου της ασφαλιστικής σύμβασης είναι ο νόμος 1569/1985 «διαμεσολάβηση στις συμβάσεις ιδιωτικής ασφάλισης κλπ», που τροποποιήθηκε με το νόμο 2170/93, το Π.Δ. 190/2006 που ρυθμίζει παράλληλα το ίδιο θέμα, ο νόμος 225/75 «περί ασφαλίσεως εξαγωγικών πιστώσεων», η Υπουργική Απόφαση Κ4-585/1978 «περί καθορισμού των γενικών όρων του ασφαλιστηρίου του καλύπτοντος την εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστική ευθύνη», ο Νόμος 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή, ο Ν. 1792/1988 «Κύρωση Σύμβασης του Λουξεμβούργου για την προσχώρηση της Ελλάδας στη Σύμβαση για το εφαρμοστέο δίκαιο στις ενοχικές συμβάσεις» όσον αφορά τις αντασφαλιστικές συμβάσεις, όταν στις τελευταίες ο κίνδυνος βρίσκεται εκτός του εδάφους των κρατών της ευρωπαϊκής ένωσης. Για τις συμβάσεις που ο κίνδυνος βρίσκεται εντός των κρατών της ευρωπαϊκής ένωσης (βλέπε Άρθρο 4 παρ. 2 του Νομοθετικού Διατάγματος 400/70 όπως τροποποιήθηκε από το Άρθρο 7 Π.Δ. 252/196.

Ακόμη η ασφαλιστική σύμβαση ρυθμίζεται από τα άρθρα 1-34 του Ασφαλιστικού Νόμου (Νόμος 2496/1997) που αντικατέστησαν τα άρθρα 189-225 του Εμπορικού Νόμου, από τον Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου (άρθρα 257-288) και από τον Αεροπορικό Κώδικα (άρθρα 129-138 του Ν. 1815/1988) αντίστοιχα για την χερσαία, την θαλάσσια και την αεροπορική ασφάλιση. Επίσης συμπληρωματικά ισχύουν μερικές διατάξεις του Εμπορικού Νόμου και του Αστικού Κώδικα Α.Κ. Υπάρχουν όμως και άλλες διατάξεις που ρυθμίζουν άμεσα ορισμένα θέματα του Ασφαλιστικού δικαίου. Τέτοιες είναι τα άρθρα 600, 627, 1154, 1171, 1172, 1186, 1223, 1285, 1287 του Α.Κ. και τα άρθρα 16 αρ. 9, 956 αρ. 7, 992 παρ. 3 Κ.Πολ.Δικ. Πρέπει, τέλος να αναφερθεί και το Νομοθετικό Διάταγμα 17 Ιουλίου – 13 Αυγούστου του 1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΔΗΓΙΑ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ – SOLVENCY I

2.1 ΑΝΑΓΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΑΝΑΓΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

Η ανάγκη ρύθμισης και εποπτείας των ασφαλιστικών εταιριών συνίσταται στην πρόβλεψη και στη διατήρηση ενός πλαισίου φερεγγυότητας. Αυτή η ανάγκη βασίζεται σε διάφορες παραδοχές κινδύνων και κόστους, οι οποίες είναι διαφορετικές για κάθε επιχείρηση.

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις είναι επιχειρήσεις που εμπορεύονται τον κίνδυνο.

Κατά την διαδικασία παροχής ασφαλιστικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών αντλούν κεφάλαια, αναλαμβάνοντας όμως παράλληλα ρίσκα. Ταυτόχρονα, διοχετεύουν τα παραπάνω κεφάλαια στο ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Με αυτό τον τρόπο οι ασφαλιστικές εταιρίες χρησιμοποιούν δικές τους χρηματοοικονομικές καταστάσεις για να διευκολύνουν τις συναλλαγές τους.

Ο βασικός κίνδυνος, ο οποίος καλείται να αντιμετωπιστεί μια ασφαλιστική εταιρεία είναι το κόστος της ασύμμετρης πληροφόρησης το οποίο εμφανίζεται είτε με την μορφή του ηθικού κινδύνου είτε με την μορφή του κινδύνου αντεπιλογής και αυτό μπορεί να αποβεί σε βάρος είτε της ασφαλιστικής, είτε του ασφαλισμένου, οδηγώντας επομένως σε αύξηση του κόστους, το οποίο τελικά περνάει στους ασφαλισμένους.

Οι ασφαλιστικές, με στόχο την αντιμετώπιση του αυτού του κινδύνου, έχουν αναπτύξει διάφορες τεχνικές αποτροπής υιοθετώντας πολιτικές ελέγχου.

Η διαχείριση όμως του παραπάνω κόστους περνάει κυρίως μέσα από την τήρηση μιας βάσης κεφαλαίων και επαρκών τεχνικών αποθεμάτων που πρέπει να διαθέτει κάθε ασφαλιστική επιχείρηση . Αυτό αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος των υποχρεώσεων μίας ασφαλιστικής επιχείρησης.

Στις ασφαλίσεις ζωής συγκεκριμένα, η επιχείρηση δεσμεύεται έναντι του ασφαλισμένου για την παροχή ενός καθορισμένου ποσού, συνδεδεμένο με ένα συγκεκριμένο γεγονός πχ. σύνταξη έναντι αμοιβής.

Με αυτή την έννοια, οι τεχνικές προβλέψεις αποτελούν το αναγκαίο ποσό των κεφαλαίων μειωμένο κατά το ύψος των εκτιμώμενων μελλοντικών εσόδων από τα ασφάλιστρα

Η παραπάνω βάση, είναι απαραίτητη και για την αντιμετώπιση ενός ακόμα παράγοντα, του agency cost¹. Εφόσον οι τεχνικές προβλέψεις αντιστοιχούν σε χρήματα των ασφαλισμένων, θεωρείται αναμενόμενο ότι το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων μίας εταιρίας χρηματοδοτείται από τους ίδιους τους ασφαλισμένους της. Επομένως οι μέτοχοι έχουν κίνητρο να υπόσχονται στους ασφαλισμένους υψηλό επίπεδο ασφάλειας προκειμένου οι ασφαλισμένοι να συνεχίζουν να τους χρηματοδοτούν. Το παραπάνω «τρικ» των μετόχων μπορεί να αποβεί καταστροφικό. Τέλος, η ανάγκη για κρατική παρέμβαση προκύπτει και από τον ανταγωνισμό, ο οποίος στον ασφαλιστικό κλάδο μπορεί να έχει άσχημα αποτελέσματα, καθώς επηρεάζει την ποιότητα των ασφαλίσεων και κατ' επέκταση προκαλεί άσχημες επιπτώσεις στις ασφαλιστικές εταιρίες.

Η εποπτεία, συνεπώς, της ασφαλιστικής αγοράς είναι απαραίτητη για την εξομάλυνση πιθανών λαθών της, σε περίπτωση που δεν καταφέρει να διαχειριστεί με κάποια μέθοδο τους παραπάνω αναπόφευκτους παράγοντες, οι οποίοι όμως έχουν αποκλειστικό αίτιο την ίδια τη φύση της.

2.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

2.2.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟ SOLVENCY 1

Στη δεκαετία του 1970 παρουσιάστηκαν οι πρώτες οδηγίες που αφορούσαν τις ασφαλιστικές εταιρίες κλάδων Ζωής και μη, για τα περιθώρια φερεγγυότητας στην Ευρώπη. Το 1973 και το 1979 η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέδωσε αντίστοιχα δύο σχετικές οδηγίες, τις 73/239/EEC για τον κλάδο ζημιών και την 79/269/EEC για κλάδο ζωής αντίστοιχα, οδηγίες που έκριναν απαραίτητη την δημιουργία ενός κεφαλαιακού περιθωρίου φερεγγυότητας για την κάλυψη των ενδεχόμενων κινδύνων που θα αντιμετώπιζε μια ασφαλιστική εταιρία, για τους οποίους θα έπρεπε να είναι προετοιμασμένη. Το 1992 παρουσιάστηκαν οι οδηγίες 3ης γενιάς και οι νόμοι 92/49/EEC για ασφάλειες ζημιών και 92/96/EEC για ασφάλειες ζωής.

¹ Εννοούμε το κόστος που προκύπτει σε μια επιχείρηση λόγω ασύμμετρης πληροφόρησης ή από διαφορές μεταξύ των στόχων της διοίκησης και των μετόχων.

Το 1994, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητά από την CEIOPS ² (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Εποπτικών Αρχών Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων η οποία λειτουργεί σαν εποπτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Ασφαλιστικές Εταιρίες η οποία από την 1/1/2011 αντικαθίσταται από την EIOPA ³ να ορίσει μία ομάδα εργασιών για θέματα φερεγγυότητας και επανεξέτασης αυτής. Έτσι, το 1997, παρουσιάζεται η Οδηγία Solvency I, με στόχο την δημιουργία ενός προτύπου για την παρακολούθηση των απαιτήσεων σε κεφάλαια που έπρεπε να διαθέτουν οι ασφαλιστές, με την οποία αναθεωρούνται οι ισχύοντες κανόνες φερεγγυότητας και αποφασίζονται τα παρακάτω:

- Το ποσό των ελάχιστων εγγυημένων κεφαλαίων πρέπει να αυξηθεί
- Αναγνωρίζονται τρεις κατηγορίες κινδύνων (Επενδυτικός, Τεχνικός, Όχι τεχνικός)

Ο παραπάνω ήταν ο σχεδιασμός της Οδηγίας Solvency I, η οποία και εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2002 με αντίστοιχη νομοθεσία την 2002/12/EC και 2002/13/EC. Το Solvency I τροποποίησε κάποια στοιχεία της τότε νομοθεσίας, χωρίς ωστόσο να αλλάζει τον βασικό τρόπο υπολογισμού του περιθωρίου φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, όπως αυτός είχε προκύψει από τις προηγούμενες οδηγίες.

Η ασφαλιστική νομοθεσία που σχετίζεται με την εποπτεία και τον υπολογισμό της κεφαλαιακής επάρκειας και της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιριών ρυθμίστηκε για τελευταία φορά το 2004, οπότε και τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή προερχόμενη από τις 14 κοινοτικές οδηγίες.

2.2.2 ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ SOLVENCY I

Η ασφαλιστική νομοθεσία στην Ελλάδα που ορίζει τα θέματα εποπτείας βασίζεται στις ρυθμίσεις του Νόμου 400/70 περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως και σε δύο Κανονιστικές Διατάξεις του Υπουργού Ανάπτυξης..

² Ορισμός : CEIOPS ορίζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Αρχών ασφαλίσεων και επαγγελματικών συντάξεων και είναι το εποπτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις ασφαλιστικές εταιρίες η οποία από 1/1/2011 αντικαταστάθηκε από την EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority

³ European Insurance and Occupational Pensions Authority

Στο γενικότερο πλαίσιο σχετικά με τις τεχνικές προβλέψεις και την ασφαλιστική τοποθέτηση ορίζονται τα παρακάτω:

1. Το περιθώριο φερεγγυότητας ⁴ πρέπει να αποτελείται από το μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης, τα αποθεματικά της, τα κέρδη της, το σωρευτικό κεφάλαιο και από άλλα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης εγκεκριμένο από την εποπτική αρχή.
2. Καθορίζεται ένα ελάχιστο πλεόνασμα Ενεργητικού έναντι Παθητικού (ελάχιστο περιθώριο φερεγγυότητας).
3. Σχηματισμός τεχνικών αποθεμάτων ⁵, τα οποία υπολογίζονται προσεγγιστικά βάσει συγκεκριμένων τύπων που επιβάλλονται σε όλες τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και θα πρέπει να τους ακολουθούν.
4. Τα αποθεματικά πρέπει να καλύπτονται από αποδεκτά στοιχεία του Ενεργητικού ⁶, ώστε να λαμβάνεται υπόψη και το είδος των εργασιών που ασκεί μία ασφαλιστική επιχείρηση .

Συγκεκριμένα για τον κλάδο ζωής ο υπολογισμός των αποθεμάτων γίνεται αποτιμώντας την εκτιμώμενη παρούσα αναλογιστική αξία των μελλοντικών υποχρεώσεων της εταιρείας και την εκτιμώμενη αναλογιστική αξία των οφειλόμενων ασφαλιστρών κινδύνου .

2.2.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ SOLVENCY I

Πλεονεκτήματα του SOLVENCY I

- Ο τύπος υπολογισμού φερεγγυότητας είναι σχετικά απλός και αποτελεί αποδεκτό μέτρο κεφαλαιακή επάρκεια
- Οι περιορισμοί του είναι γνωστοί και δεν δίνει την ψευδαίσθηση της ασφάλειας.
- Η ασφαλιστική βιομηχανία μπόρεσε να ξεπεράσει την κρίση του 2008-2009 στις αγορές (έτος που νομοθετικά ίσχυε το solvency I)
- Απαιτεί υψηλές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον καταστροφικό κίνδυνο.

⁴ Βλ. άρθρο 17^α έως 17γ ΝΔ 400/70

⁵ Βλ. άρθρο 7 παρ. 1 ΝΔ 400/70

⁶ Βλ. άρθρο 8 κανόνες περί ασφαλιστικής τοποθέτησης ΝΔ 400/70

Μειονεκτήματα του SOLVENCY I

- Δεν λαμβάνεται επαρκώς υπόψη η φύση των κινδύνων του χαρτοφυλακίου. Επομένως μια ασφαλιστική εταιρεία με μια φιλοσοφία να αναλαμβάνει μεγάλους κινδύνους με μεγάλη διακύμανση στο χαρτοφυλάκιο της και μη συνετή επενδυτική πολιτική μπορεί να έχει το ίδιο περιθώριο φερεγγυότητας με μια εταιρεία που εμπλέκεται σε τοπικές δραστηριότητες και επενδύει κρατικά ομόλογα.
- Όταν υπάρχει αύξηση των ασφαλιστρών υπάρχει και αύξηση της ανάγκης για κεφαλαιακή απαίτηση.
- Δεν λαμβάνεται επαρκώς υπόψη η αντασφάλιση.
- Αγνοούνται οι επενδύσεις του χαρτοφυλακίου παρόλο που αποτελούν σημαντικό παράγοντα για κίνδυνο χρεοκοπίας.
- Επίσης αγνοούνται οι αλληλεξαρτήσεις μεταξύ των κινδύνων του χαρτοφυλακίου.
- Δεν υπάρχει κοινό Ευρωπαϊκό πρότυπο με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες καθώς κάποιες άλλες χώρες έχουν πιο αυστηρούς κανόνες από το solvency I
- Τέλος δεν λαμβάνεται υπόψη η ιδιοκτησία της ασφαλιστικής εταιρείας αν για παράδειγμα ανήκει σε μητρική εταιρεία ή είναι ανεξάρτητη.

2.3 ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΟΥ SOLVENCY I

Οι γενικότεροι λόγοι που οδήγησαν στην μεταρρύθμιση του πλαισίου φερεγγυότητας I είναι οι παρακάτω :

- Το πλαίσιο φερεγγυότητας I εφαρμόστηκε 30 χρόνια και αποτέλεσε μια σειρά από κοινοτικές οδηγίες που τέθηκαν σε εφαρμογή από το 1973 .
- Οι απαιτήσεις της ενιαίας αγοράς και η πολυπλοκότητα των σύγχρονων ασφαλιστών αγορών οδήγησαν στην ανάγκη αντικατάστασης του θεσμικού πλαισίου.

- Η έκδηλη ανάγκη της ενσωμάτωσης και άλλων κινδύνων στον υπολογισμό του περιθωρίου φερεγγυότητας .
- Σημαντικές διαφορές στις μεθόδους αποτίμησης των στοιχείων του Ενεργητικού , του Παθητικού στον τρόπο υπολογισμού των τεχνικών προβλέψεων και στον υπολογισμό τεχνικών αποθεμάτων.

Το εποπτικό πλαίσιο του solvency I εφαρμόστηκε για πάνω από 30 έτη. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι κανόνες που το διέπουν δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν στην ασφαλιστική αγορά με αποτέλεσμα να θεωρούνται ξεπερασμένοι.

Οι κανόνες αυτοί δεν είναι ευαίσθητοι στους κινδύνους, εφόσον δεν λαμβάνονται υπόψη, ενώ ταυτόχρονα διαφέρουν μεταξύ των κρατών - μελών, αφήνοντας έτσι μεγάλα περιθώρια για αποκλίσεις σε εθνικό επίπεδο. Για το λόγο αυτό, το συγκεκριμένο πλαίσιο δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί στις νέες εξελίξεις που δημιουργήθηκαν στον ασφαλιστικό κλάδο.

Αρχικά, δημιουργήθηκε η ανάγκη λειτουργίας ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς, η οποία όμως δεν ήταν εφικτή εξαιτίας του υφιστάμενου πλαισίου Solvency I. Ταυτόχρονα, το Solvency I δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει την πολυπλοκότητα των σύγχρονων αγορών και να συμπεριλάβει τις εξελίξεις σε διάφορα πεδία. Το κυριότερο πρόβλημα εντοπιζόταν στην μικρή συσχέτιση του συντελεστή φερεγγυότητας με τον ασφαλιστικό κίνδυνο που υπήρχε κατά την αποτίμηση στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού. Αυτό οφείλεται στο ότι οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνταν δεν υπολόγιζαν τον πραγματικό κίνδυνο που αντιμετώπιζε η επιχείρηση, ενώ λάμβαναν υπόψη μεγέθη όπως το ιστορικό κόστος, τα ασφάλιστρα, η ονομαστική αξία, η παρούσα ταμειακή εκροή.

Ένα επιπλέον εμπόδιο ήταν ότι, εφόσον το καθεστώς ήταν τόσο απλοϊκό στη χρήση του για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, ορίζοντας την αποκλειστική χρησιμοποίηση τυποποιημένων δεικτών και συγκεκριμένων κανόνων, ίδιων, για όλα τα μεγέθη και είδη των επιχειρήσεων, μπορούσε να οδηγήσει ακόμα και σε διαστρέβλωση των κεφαλαιακών αναγκών μιας ασφαλιστικής εταιρίας. Ταυτόχρονα οι ισχύοντες κανόνες δεν επαρκούσαν για τη σωστή αντιμετώπιση του θέματος της εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς δεν παρείχαν δυνατότητα εποπτικής παρέμβασης έγκυρα και έγκαιρα (ΠΥΛΩΝΑΣ II). Επίσης, η προϋπάρχουσα οδηγία πλαίσιο παρουσίαζε ελλιπείς διατάξεις για το σύστημα διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων καθώς παρείχε μόνο γενικούς κανόνες για την καταλληλότητα των υψηλόβαθμων στελεχών σε μία ασφαλιστική εταιρία.

Ουσιαστικά επιβάλλει δύο υποχρεώσεις εταιρικής διακυβέρνησης:

α) την ύπαρξη διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και

β) τη γνωστοποίηση στην εποπτική αρχή των υπευθύνων για όλες τις δημοσιοποιήσεις.

Τέλος, εξίσου αδύναμο εμφανίζεται το θεσμικό πλαίσιο του SOLVENCY I αναφορικά με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων⁷, εφόσον υποχρεώνει τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις να υποβάλλουν στοιχεία στην εποπτική αρχή μόνο σε μία αναφορά ετησίως. Αυτή μάλιστα περιλαμβάνει στοιχεία προηγούμενης οικονομικής χρήσης, καθώς και μία επεξήγηση των υπολογισμών που πραγματοποιήθηκαν ώστε να προκύψουν τα τεχνικά αποθέματα σύμφωνα με τους επιβεβλημένους μαθηματικούς τύπους, όπως αυτοί προαναφέρονται. Ουσιαστικά, η υποχρέωση δημοσιοποίησης στοιχείων έγκειται στην υποχρέωση για δημοσιοποίηση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας.

2.3.1 ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ SOLVENCY I

Οι προσπάθειες για μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού συστήματος φερεγγυότητας εμπνεύστηκαν από την Βασιλεία II (Basel II)⁸ και την μεταρρύθμιση των απαιτήσεων φερεγγυότητας για τις τράπεζες. Έτσι δημιουργήθηκε μια παρόμοια ανάγκη για εκσυγχρονισμό της ασφαλιστικής βιομηχανίας της οποίας οι κανόνες φερεγγυότητας δεν είχαν αλλάξει για αρκετές δεκαετίες στην Ευρώπη. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις έχουν δεχθεί μεγάλο αριθμό κριτικών τρεις εκ των οποίων έχουν ακουστεί κατά την διάρκεια των συζητήσεων της οδηγίας φερεγγυότητας I καθώς τα τελευταία χρόνια πριν την ψήφιση της οδηγίας φερεγγυότητας II. Λέγεται λοιπόν ότι οι κανόνες έχουν έλλειψη αρμονίας, βασίζονται σε υπερβολικά απλή προσέγγιση όσον αφορά την έννοια του κινδύνου και κάνουν μη αποτελεσματικές διακρίσεις όσον αφορά την εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

⁷ Βλ. άρθρο 17γ ΝΔ 400/70

⁸ **Basel II** is the second of the Basel Accords, which are recommendations on banking laws and regulations issued by the Basel Committee on Banking Supervision.

2.3.1.1 Έλλειψη αρμονίας

Η διαφορετικότητα των κανόνων που εφαρμόζονται από μια χώρα στην άλλη καθιστά την εναρμόνιση με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναν άπιαστο στόχο και συγκεκριμένα όσον αφορά την εναρμόνιση του τρόπου με τον οποίο υπολογίζεται το περιθώριο φερεγγυότητας. Είναι προφανές ότι ενώ οι τρόποι υπολογισμού των αποθεματικών διαφέρουν ουσιαστικά από τη μία χώρα στην άλλη και καθώς οδηγούν σε επίπεδα συνετών αποθεμάτων που είναι ουσιαστικά διαφορετικά, το περιθώριο φερεγγυότητας που υπολογίζεται στην βάση αυτών των αποθεμάτων διαφέρει κατά πολύ από την μια χώρα στην άλλη για ένα πανομοιότυπο κίνδυνο. Όσον αφορά τους κανόνες που αφορούν την καταλληλότητα των στοιχείων ενεργητικού τα πράγματα είναι χειρότερα αφού ότι θεωρείται συνέπεια στην μια χώρα στην άλλη είναι μη-συνέπεια όπως γίνεται και με τα παράγωγα για να αντισταθμίσουν τον κίνδυνο των στοιχείων του ενεργητικού. Συνεπώς αυτή η κατάσταση τιμωρείται διπλά αφού για κάποιο λόγο ενθαρρύνει τις εταιρείες να υιοθετούν μια μη-ολοκληρωμένη προσέγγιση στον κίνδυνο καθώς και ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες στην Ευρώπη δεν βαδίζουν με ίσους όρους.

2.3.1.2 Υπερβολικά απλή προσέγγιση με την έννοια του κινδύνου

Η προσέγγιση του κινδύνου που ενσωματώνεται στους πρόσφατους κανόνες φερεγγυότητας είναι μάλλον πολύ επιπόλαια συγκριτικά με προσεγγίσεις που έχουν αναπτυχθεί σε άλλα μέρη του κόσμου και κυρίως στις ΗΠΑ με το RBC⁹ ή από τους οίκους πιστοληπτικής ικανότητας των οποίων τα μοντέλα για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων ανέπτυξαν ο μοντέλο RBC ή στον τραπεζικό τομέα Βασιλεία II. Εξετάζοντας το από αυτή την πλευρά η Ευρωπαϊκή προληπτική προσέγγιση φαίνεται να έχει μείνει πίσω. Παρ' όλα αυτά και αντισταθμίζοντας τον επιπόλαιο και γι' αυτό το λόγο περίπου απαραίτητο χαρακτήρα σε κάποιο βαθμό, η Ευρωπαϊκή προσέγγιση δεν είναι τόσο απαιτητική όσον αφορά το κεφάλαιο. Υπολογίζεται να περιλαμβάνει κατά μέσο όρο ένα επιπλέον περιθώριο ασφάλειας.

⁹ Real Business Cycle Models

2.3.1.3 Διακρίσεις στην εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων

Η υπερβολικά απλοϊκή φύση των Ευρωπαϊκών κανόνων αποτυγχάνει επίσης να κάνει λεπτές διακρίσεις για την οικονομική κατάσταση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων των οποίων εκτιμάται η κατάσταση της φερεγγυότητάς τους . Από την μικροοικονομική πλευρά των επιχειρήσεων αυτό σημαίνει ότι οι εταιρείες που βρίσκονται σε καλή οικονομική κατάσταση τιμωρούνται με ποινές συγκριτικά με εκείνες που αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα . Από την μακροοικονομική πλευρά του κράτους ως ρυθμιστή , αυτό σημαίνει ότι τα κεφάλαια των μετόχων δεν είναι καλώς κατανομημένα μέσα στην βιομηχανία και ότι το κεφάλαιο δεν διοχετεύεται εκεί όπου οι κίνδυνοι είναι μεγαλύτεροι.

Με άλλα λόγια οι κανόνες φερεγγυότητας δεν επιτρέπουν στην Ευρωπαϊκή αγορά να τοποθετηθεί σε συνοριακή αποδοτικότητα . Με ένα διαφορετικό σύνολο κανόνων η αγορά θα μπορούσε να γίνει ακόμα πιο ασφαλής για την ίδια συνολική ποσότητα κεφαλαίου που επενδύεται στην βιομηχανία . Η εμπειρία στο εξωτερικό καθώς και αυτή των οίκων πιστοληπτικής ικανότητας προτείνει ότι αυτός ο στόχος θα μπορούσε να επιτευχθεί χωρίς να προστεθεί άσκοπη πολυπλοκότητα στους τύπους υπολογισμού για τις μικρές και τις μεσαίες ασφαλιστικές επιχειρήσεις .

2.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ SOLVENCY I ΣΤΟ SOLVENCY II

Το 2006 η διαδικασία για την μεταρρύθμιση της φερεγγυότητας των Ευρωπαϊκών Ασφαλιστικών Εταιρειών είχε εισέλθει σε ενεργή φάση. Η Ευρωπαϊκή επιτροπή σχεδίαζε ένα πλαίσιο έτσι ώστε να κατευθύνει την διαδικασία το οποίο τροποποιήθηκε το 2005. Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες οριστικοποιήθηκε η οδηγία του solvency I δικαιολογεί το γεγονός ότι άρχισε να επιχειρείται η διαδικασία μεταρρύθμισης των Ευρωπαϊκών Ασφαλιστικών Εταιρειών κάτω από το solvency II όταν η προηγούμενη μεταρρύθμιση είχε μόλις εφαρμοστεί (2004). Με αυτό το γεγονός η επιτροπή αποφάσισε να περιορίσει το solvency I σε μια απλή άσκηση επιφανειακής διόρθωσης και να θέσει ένα πρόγραμμα χωρίς

περιορισμούς για να συζητήσει τις αρχές μια καινούργιας δομής για την φερεγγυότητα των ασφαλιστικών εταιριών .Επομένως το solvency II αποτελεί τη δεύτερη φάση μιας μεταρρύθμισης που ξεκίνησε με το solvency I.

Η διαδικασία μεταρρύθμισης έγινε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ήταν μια ανοιχτή διαδικασία καθώς η αγορά της ασφάλισης δεν μπορούσε να μεταρρυθμιστεί πλέον πίσω από κλειστές πόρτες όπως το παρελθόν . Η ασφαλιστική αγορά γίνεται όλο και πιο πολύπλοκη και σε αυτό έρχεται να προστεθεί η γρήγορη ανάπτυξη της.

Για να παραθέσουμε ένα παράδειγμα ας ανακαλέσουμε την απροθυμία των ρυθμιστών αν όχι την σίγουρη αντίθεση τους , για την χρήση παράγωγων προϊόντων για την αντιστάθμιση των κινδύνων των παγίων των ασφαλιστικών εταιριών μέχρι την κρίση του 2002 , όταν η οικονομική κοινότητα ανακάλυψε ότι τα στοιχεία του ενεργητικού ενός μεγάλου αριθμού ασφαλιστικών εταιριών δεν είναι προστατευμένα και ο κύριος λόγος ήταν ότι οι δημόσιες αρχές ήταν προσκολλημένες στην ιδιόρρυθμη ιδέα ότι οι ασφαλιστές δεν είχαν την κατάλληλη ειδικευση να χειρίζονται τέτοιου είδους εργαλεία. Θα πρέπει η αγορά , οι ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές να έρθουν σε μια ομοφωνία για να υπάρξει αποτελεσματική μεταρρύθμιση φερεγγυότητας. Όσο οι ασφαλιστικές εταιρείες είναι οικονομικά υγιείς σήμερα , τα συμφέροντα των τρίτων όπως είναι η διοίκηση οι μέτοχοι και οι ασφαλιζόμενοι συγκλίνουν τέλεια. Βέβαια είναι δύσκολο να φανταστούμε έναν πιο αποδοτικό μηχανισμό από την ίδια την αγορά για την σύγκληση αυτών των συμφερόντων και την ικανοποίηση των ενδιαφερόντων των ασφαλισμένων. Σύμφωνα με την περίπτωση κάθε άσκοπη παρέμβαση εκ μέρους των εποπτών της βιομηχανίας - ακόμη και η πιο καλοπροαίρετη- θα μπορούσε μόνο να θέσει σε κίνδυνο την οικονομική δύναμη των υπό συζήτηση ασφαλιστικών εταιριών και να μετρήσει δυσμενώς για τα συμφέροντα των ασφαλιζομένων . Το αντίθετο συμβαίνει όταν οι ασφαλιστικές εταιρείες δεν είναι οικονομικά υγιείς και τότε η προστατευτική δράση από μέρους των εποπτικών αρχών είναι απαραίτητη .

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή κοινότητα όλοι οι συμμετέχοντες σε αυτή τη μεταρρύθμιση έπρεπε να είναι ικανοί να συνεισφέρουν για να εξασφαλίσουν πως δεν θα υπάρχει τίποτα σημαντικό το οποίο να παραβλέπεται . Έτσι οι επαγγελματίες της ασφάλισης έχουν συνεισφέρει την γνώση τους καθώς είναι γνώστες της αγοράς , της λειτουργίας των ασφαλιστικών εταιριών , μπορούν να μετρήσουν τον κίνδυνο και τις τεχνικές διαχείρισης αυτού. Η συνεισφορά τους ήταν σημαντική μιας και είναι τα ενδιαφερόμενα μέλη των

οποίων τα συμφέροντα συγκλίνουν άμεσα με τα συμφέροντα των ασφαλισμένων .Παράλληλα με τους επαγγελματίες της ασφάλισης υπάρχουν και οι αναλογιστές οι οποίοι παίζουν έναν κεντρικό ρόλο στην εξέλιξη των τεχνικών διαχείρισης κινδύνου των εταιρειών και των οποίων η συνεισφορά μέσω του Διεθνή Αναλογιστικού Οργανισμού και του CRO Forum ¹⁰ ήταν θεμελιώδης στα περισσότερα τεχνικά θέματα. Οι επόπτες των ασφαλιστικών εταιρειών αποτελούν μια άλλη ομάδα συνεισφοράς ασφαλιστικής γνώσης , οι οποίοι έχοντας έρθει αντιμέτωποι με ασφαλιστικές εταιρείες έχουν την εμπειρία να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές δυσκολίες . Επιπλέον είναι ειδικοί στο να προστατεύουν τα συμφέροντα των ασφαλισμένων όταν αυτό χρειαστεί. Ο διεθνής οργανισμός εποπτών της ασφάλισης μέσω των οδηγιών και των αρχών του , είχε σημαντική επίδραση στο περιεχόμενο της μεταρρύθμισης σύμφωνα με τον καθορισμένο στόχο της επιτροπής στο πλαίσιο της φερεγγυότητας II . Παραπλεύρως με τους επόπτες ασφαλίσεων οι οργανισμοί προστασίας του καταναλωτή ζητείται να παρέχουν δεδομένα ως προτάσεις των συμφερόντων των ασφαλισμένων. Ο στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ήταν να καταρτίσει ένα προσχέδιο της οδηγίας μέχρι το 2007 το οποίο θα έπρεπε να υποβληθεί στους επαγγελματίες της ασφάλισης και στους ειδικούς καθώς και στις εποπτικές αρχές . Μετά το πέρας όλης αυτής της διαδικασίας θα έπρεπε να υποβληθεί το σχέδιο στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο .Στις 10/7/2007 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων προτείνει την οδηγία Φερεγγυότητα II (SOLVENCY II) για την άσκηση των δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης .

Η λογική πίσω από αυτή την μεταρρύθμιση θα βασίζονται σε τρεις Πυλώνες που έχουν πάρει την μορφή εγχώριου νόμου:

- ✓ Επάρκεια αποθεματικών
- ✓ Ποιότητα των στοιχείων του Ενεργητικού
- ✓ Ελάχιστο απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας

¹⁰ Το CRO Forum ιδρύθηκε το 2004 για να προωθήσει την πρακτική της διαχείρισης των κινδύνων στον ασφαλιστικό κλάδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΔΗΓΙΑ ΠΛΑΙΣΙΟ SOLVENCY II

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ SOLVENCY II

Το Solvency II (Φερεγγυότητα II) αποτελεί τη νέα κοινοτική οδηγία που ρυθμίζει απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και έχει τεθεί σε εφαρμογή από την 31η Οκτωβρίου 2012. Το Solvency II θεσπίζει ένα ενιαίο σύστημα υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων σε όλα τα κράτη – μέλη της Ε.Ε. το οποίο έχει εφαρμοστεί, υιοθετώντας τεχνικές διαχείρισης κινδύνων, εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, οι οποίες κρίνονται πλέον απαραίτητες για την ορθή λειτουργία της αγοράς και την προστασία του καταναλωτή – ασφαλισμένου μέσα στο σύγχρονο, πολύπλοκο και συνεχώς εξελισσόμενο χρηματοοικονομικό σύστημα.

Από το πεδίο της Οδηγίας Solvency II εξαιρούνται οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις των οποίων τα ακαθάριστα ετήσια έσοδα από ασφάλιστρα δεν υπερβαίνουν τα 5 εκατ. ευρώ, οι επιχειρήσεις των οποίων οι συνολικές τεχνικές προβλέψεις συμπεριλαμβανομένων των ανακτήσιμων ποσών από αντασφαλιστικές συμβάσεις και Φορείς Ειδικού Σκοπού δεν υπερβαίνουν τα 25 εκατ. ευρώ και οι επιχειρήσεις που ανήκουν σε όμιλο και οι συνολικές τεχνικές προβλέψεις του ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των ανακτήσιμων ποσών από αντασφαλιστικές συμβάσεις και Φορείς Ειδικού Σκοπού, δεν υπερβαίνουν τα 25 εκατ. ευρώ.

Η φερεγγυότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στο εξής θα βασίζεται σε 3 πυλώνες. Ο πρώτος πυλώνας αφορά τις ποσοτικές απαιτήσεις της φερεγγυότητας.

Το βασικό στοιχείο ενδιαφέροντος είναι η υιοθέτηση του MCR ¹¹ κάτω του οποίου η ασφαλιστική επιχείρηση οδηγείται σε εποπτική παρέμβαση και πιθανή ανάκληση αδείας και του SCR ¹² το οποίο είναι το επιθυμητό κεφάλαιο που θα πρέπει να κατέχει μια ασφαλιστική εταιρία, προκειμένου να μην κινδυνεύει με χρεοκοπία, με ποσοστό

¹¹ Minimum capital requirement ή Ελάχιστο Κεφαλαίο Φερεγγυότητας

¹² Solvency Capital Requirement ή Κεφαλαίο Φερεγγυότητας

εμπιστοσύνης 99.5% σε χρονικό ορίζοντα ενός έτους . Στον πρώτο πυλώνα επίσης περιλαμβάνονται όλοι οι σχετικοί κανόνες, βάση των οποίων σχηματίζονται τα τεχνικά αποθέματα, ρυθμίζονται οι επενδύσεις, καθορίζονται τα περιουσιακά στοιχεία καθώς και η ποιότητα των κεφαλαίων που στο σύνολο τους εξασφαλίζουν την επιθυμητή φερεγγυότητα για τις ασφαλιστικές εταιρίες.

Ο δεύτερος πυλώνας καθορίζει τις ποιοτικές προδιαγραφές της φερεγγυότητας, δηλαδή, τις αρχές εσωτερικού ελέγχου πάνω στις οποίες βασίζεται η αξιολόγηση κινδύνων (εταιρική διακυβέρνηση), ενώ επιπλέον προχωρά στην ανασκόπηση της μέχρι σήμερα εποπτικής διαδικασίας και στην αναθεώρηση της.

Τέλος, ο τρίτος πυλώνας καθορίζει τις απαιτήσεις δημοσίευσης και διαφάνειας των στοιχείων , εποπτικών και οικονομικών. Μέσα στα πλαίσια της απαιτούμενης διαφάνειας οι ασφαλιστικές εταιρίες πρέπει να δημοσιοποιούν το κατά πόσο διατηρούν ή όχι το απαιτούμενο κεφάλαιο φερεγγυότητας (SCR) ή το κατά πόσον οι εποπτικές αρχές τους επέβαλαν προσθήκες κεφαλαίων κατά την περίοδο αναφοράς

3.2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Το θεσμικό πλαίσιο φερεγγυότητας II περιλαμβάνει τις 14 Ασφαλιστικές/ Αντασφαλιστικές Οδηγίες του πλαισίου φερεγγυότητας I , αναδιαμορφωμένες, κωδικοποιημένες και με προσθήκη επιπλέον άρθρων, ενσωμάτωση νέων διατάξεων, σε ένα ενιαίο έγγραφο, μία οδηγία, την Οδηγία-Πλαίσιο Solvency II. Αποτελεί μία ριζική αναθεώρηση του συστήματος κεφαλαιακής επάρκειας σε όλη την Ευρώπη, η οποία έχει αρχίσει να αντικαθιστά τόσο τις τρέχουσες απαιτήσεις φερεγγυότητας όσο και την εποπτεία των επιχειρήσεων του καθεστώτος φερεγγυότητας 1, μέσω ενός συστήματος ορθών αρχών οικονομικής αξιολόγησης. Ως εκτούτου, η Οδηγία κρίθηκε απαραίτητη, ενώ το χρηματοπιστωτικό σύστημα εξελίσσεται συνεχώς, προκειμένου να επιτευχθεί η ορθή λειτουργία της αγοράς. Το ισχυρότερο καθεστώς της οδηγίας πλαίσιο φερεγγυότητας II έθεσε πανευρωπαϊκά μία σειρά από νέες κεφαλαιακές απαιτήσεις και πρότυπα για την διαχείριση κινδύνων.

Το πρόγραμμα που εφαρμόζεται για την τελική έκδοση της κοινοτικής Οδηγίας είναι βασισμένο στην αρχιτεκτονική Lamfalussy¹³, η οποία περιλαμβάνει τα ακόλουθα τέσσερα επίπεδα:

- Το επίπεδο 1 είναι η Οδηγία – Πλαίσιο, η οποία συγκεντρώνει στην ουσία τις οδηγίες του solvency I αλλά και προτάσεις για μελλοντικές οδηγίες υπό μορφή σχεδίου νόμου, θέτει τις βασικές αρχές και υιοθετείται μέσω κοινής απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου.
- Το επίπεδο 2 αναφέρεται στα εκτελεστικά μέτρα, δηλαδή στο σχεδιασμό των μέτρων εφαρμογής. Οι προτάσεις που αφορούν τα μέτρα εφαρμογής της Οδηγίας ετοιμάζονται από την CEIOPS και δημοσιεύονται προς διαβούλευση στα ενδιαφερόμενα μέρη προτού υποβληθούν στην Κομισιόν. Στη συνέχεια, η Κομισιόν καθορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές, οι οποίες ελέγχονται μέσω των μελετών QISs¹⁴ και τις οριστικοποιεί με την ψήφο-έγκριση μέσα σε διάστημα τριών μηνών από την EIOPC.
- Το επίπεδο 3 υιοθετούνται τα μέτρα για την σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών. Στο σημείο αυτό, η CEIOPS, με τη συμβολή της συμβουλευτικής επιτροπής παρέχει την επίβλεψη και αξιολόγηση των εκτελεστικών μέτρων του προηγούμενου επιπέδου.
- Στο επίπεδο 4 το οποίο είναι και το τελικό της όλης νομοθετικής διαδικασίας, επιβάλλεται από την Κομισιόν η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της συνέπειας της εφαρμογής της καινούργιας ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Η φερεγγυότητα των ασφαλιστικών εταιριών θα βασιστεί σε μία διάρθρωση τριών πυλώνων, ή, με άλλα λόγια, τριών καθοδηγητικών αρχών που εμπεριέχουν τον κίνδυνο της αγοράς, τον κίνδυνο ρευστότητας, τον πιστωτικό και τον λειτουργικό κίνδυνο, με τρόπο

¹³ Βλ. http://en.wikipedia.org/wiki/Lamfalussy_process (LAMFALUSSY)- **Lamfalussy Process** : είναι μια προσέγγιση για την ανάπτυξη των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, τους κανονισμούς της βιομηχανίας που χρησιμοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

¹⁴ Ορισμός: Quantitative Impact Studies είναι οι Ποσοτικές Μελέτες Επιπτώσεων, που διενεργούνται από την CEIOPS και ελέγχουν τις επιπτώσεις στις ασφαλιστικές εταιρίες και την καταλληλότητα του καθεστώτος φερεγγυότητας.

παρόμοιο των κανονισμών που ισχύουν στις τράπεζες υπό το καθεστώς Basel II ¹⁵ . Αντίστοιχα με τη Βασιλεία II, το Solvency II εμπεριέχει ταυτόχρονα ποσοτικές και ποιοτικές πτυχές των κινδύνων, με αποτέλεσμα ο κάθε πυλώνας να επικεντρώνεται σε διαφορετικό κομμάτι της νομοθεσίας.

Ο **πυλώνας I** είναι εκείνος που καθορίζει τις ποσοτικές απαιτήσεις με την υιοθέτηση δύο δεικτών. Ουσιαστικά επιβάλλεται η δημιουργία του ελάχιστου κεφαλαίου φερεγγυότητας κάτω του οποίου επεμβαίνει η εποπτική αρχή στην ασφαλιστική επιχείρηση, γεγονός το οποίο μπορεί να προκαλέσει ακόμα και ανάκληση της άδειας λειτουργίας καθώς και η δημιουργία του κεφαλαίου φερεγγυότητας, το οποίο αποτελεί το επιθυμητό επίπεδο κεφαλαίων. Επιπλέον περιλαμβάνει τις οδηγίες και τις αρχές για τον σχηματισμό των τεχνικών προβλέψεων ,καθορίζει τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και τέλος ρυθμίζει τις επενδύσεις.

Ο **πυλώνας II** καθορίζει τις ποιοτικές προδιαγραφές της φερεγγυότητας, με έμφαση στο ρόλο της εποπτείας των ομίλων. Παράλληλα υιοθετείται σύστημα διακυβέρνησης, με συγκεκριμένο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης ORSA ¹⁶ , ενώ πραγματοποιείται και αναθεώρηση της εποπτικής διαδικασίας σύμφωνα με το πρόγραμμα της φερεγγυότητας I. Ο **πυλώνας III** αφορά την δημοσιοποίηση και αναφορά των στοιχείων της επιχείρησης. Υπό τον πυλώνα αυτό ,οι ασφαλιστικές εταιρίες δημοσιοποιούν τη διατήρηση ή μη του απαιτούμενου κεφαλαίου φερεγγυότητας αλλά και την παρέμβαση των εποπτικών αρχών με την επιβολή πρόσθετων κεφαλαίων.

Το κυριότερο γνώρισμα του πλαισίου είναι η εφαρμογή της προσέγγισης βασισμένη στον κίνδυνο και τις μελλοντικές πρακτικές βάσει των οποίων θα αξιολογείται η φερεγγυότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων λαμβάνει υπόψη το ιδιαίτερο προφίλ κινδύνου, δίνοντας έμφαση στη διαχείριση όλων των κινδύνων συνολικά, που καθορίζουν το επίπεδο λειτουργίας μιας εταιρίας και αυτό πρέπει να

¹⁵ Πλαίσιο εποπτείας διεθνούς τραπεζικού συστήματος .
http://en.wikipedia.org/wiki/Basel_II

¹⁶ Ορισμός : ORSA – OWN RISK SOLVENCY ASSESSMENT είναι η αξιολόγηση κινδύνου και φερεγγυότητας από τις ίδιες τις επιχειρήσεις και πρέπει να διεξάγεται ανεξάρτητα με το αν χρησιμοποιούν εσωτερικά μοντέλα ή τυποποιημένη προσέγγιση που ορίζει ο πυλώνας I

αντικατοπτρίζεται στους υπολογισμούς. Με αυτό τον τρόπο, η υιοθέτηση του καθεστώτος φερεγγυότητας II βοηθάει τις εταιρίες να κατανοήσουν τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν ,εστιάζοντας στην πηγή τους και όχι στα συμπτώματα.

Ως εκ τούτου, αναγνωρίζεται η οικονομική πραγματικότητα, συνοδευόμενη από τις αντίστοιχες επιπτώσεις αλλά και την πολυπλοκότητα του ραγδαίως εξελισσόμενου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Επισημαίνεται επιπλέον η ευθύνη της διοίκησης για την διαχείριση μίας εταιρίας. Αποτελεί μάλιστα κίνητρο για τους ασφαλιστές που θα διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους κινδύνους τους, με δυνατότητα να διατηρούν μικρότερο κεφάλαιο σε σχέση με το αντίστοιχο υπό το καθεστώς φερεγγυότητας I .

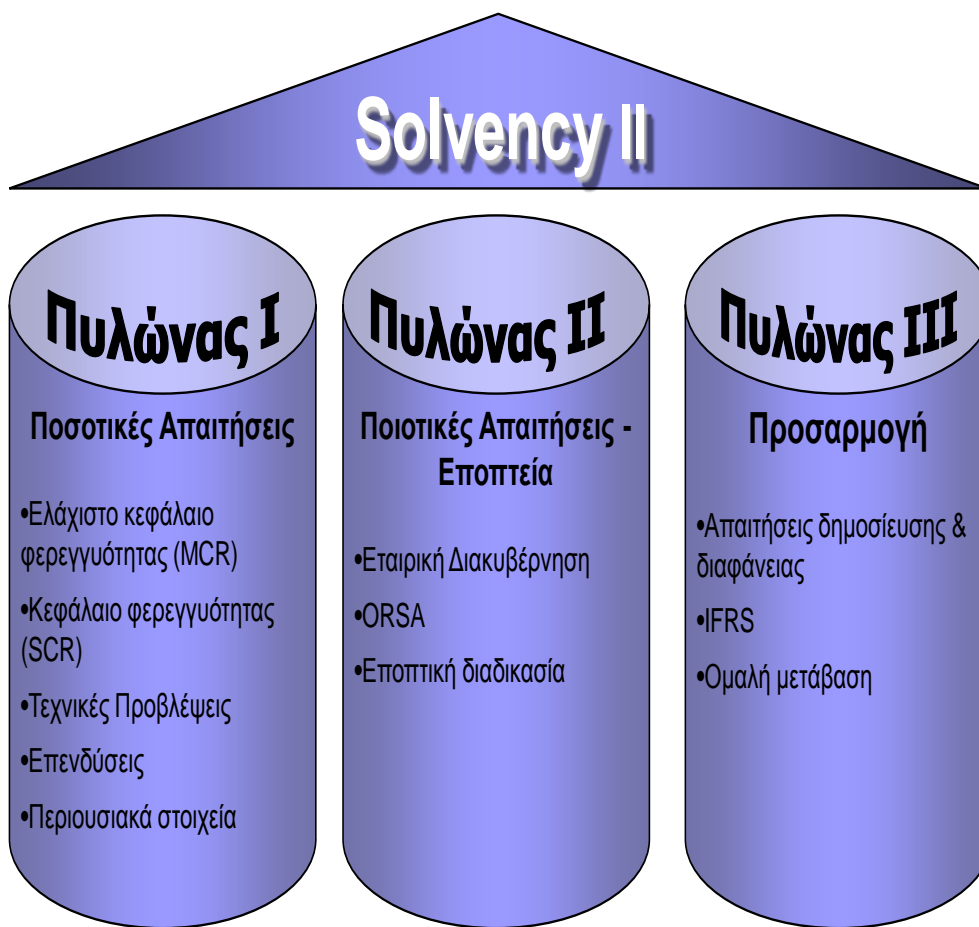
Επιπλέον, η Οδηγία υιοθετεί και απαιτεί μεγαλύτερη εποπτική σύγκλιση. Παρέχει στις εποπτικές αρχές την εξουσία καθώς και τα κατάλληλα εργαλεία για την αξιολόγηση της συνολικής φερεγγυότητας όλων των οργανισμών, σύμφωνα με την προσέγγιση η οποία είναι προσανατολισμένη στους κινδύνους. Συγχρόνως, προβλέπει ένα ομοιόμορφο επίπεδο προληπτικής εποπτείας τόσο για το απαιτούμενο κεφάλαιο φερεγγυότητας όσο και για τα τεχνικά αποθέματα, προωθώντας έτσι την βελτίωση της διεθνούς σύγκλισης μέσω της συμβατότητας του νέου συστήματος. Τονίζει επίσης την ανάπτυξη διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών όλων των χωρών προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα στον τομέα της εποπτείας των ομίλων αλλά και των μεμονωμένων επιχειρήσεων.

Επιπρόσθετα, η Οδηγία στο σύνολο της διέπεται από την αρχή της αναλογικότητας και τονίζει την σημασία της διαφάνειας. Η αρχή της αναλογικότητας συγκεκριμένα εφαρμόζεται προκειμένου να μην επιβαρύνονται οι μεσαίες και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Υπό αυτό το πλαίσιο, ορίζεται διαφορετικός τρόπος αντιμετώπισης μεταξύ μικρών τοπικών εταιριών που προσφέρουν απλά προϊόντα και μεγάλων εταιριών. Η Φερεγγυότητα , λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η πολυπλοκότητα των εργασιών ή και το μέγεθος, μπορεί να επιτρέψει ακόμα και κεφαλαιακές ελαφρύνσεις, περιορίζοντας κατ' αυτό τον τρόπο τις απαιτήσεις. Όσον αφορά τη διαφάνεια, αυτή αναφέρεται στην δημοσιοποίηση και την αναφορά στοιχείων , όπως περιγράφεται στον Πυλώνα III ο οποίος και θα αναπτυχθεί σε επόμενο κεφάλαιο.

Ένα εξίσου σημαντικό χαρακτηριστικό του Πλαισίου Solvency II είναι ότι παρέχει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν εσωτερικά μοντέλα για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών τους απαιτήσεων. Οι επιχειρήσεις μπορούν ακόμα να αναπτύξουν το δικό τους σύστημα διαχείρισης κινδύνων ORSA , το οποίο απαιτεί μια μέθοδο στρατηγικό

management για την εκτίμηση των κινδύνων σε ορίζοντα πολλών ετών. Η ORSA αποτελεί τη διαδικασία του συστήματος διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με το οποίο οι ασφαλιστές πρέπει να αξιολογήσουν τις δικές τους ανάγκες, τους δικούς τους κινδύνους (μακροπρόθεσμα ή βραχυπρόθεσμα) και το ποσό των κεφαλαίων που χρειάζονται για να τα καλύψουν. Η παραπάνω διαδικασία είναι ανεξάρτητη από το εάν μία επιχείρηση χρησιμοποιεί την τυποποιημένη προσέγγιση ή το εγκεκριμένο εσωτερικό μοντέλο για τον υπολογισμό του SCR . Η ιδιαίτερη σημασία της ORSA αναγνωρίζεται από το πλαίσιο «Φερεγγυότητα II» και συμπληρώνει τον ορίζοντα ενός χρόνου για τους κινδύνους που λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων μίας εταιρίας . Η ORSA που θα επιλέξει ένας ασφαλιστής θα συμπεριλάβει μία ανάλυση που πιθανόν να οδηγήσει σε μελλοντικές αλλαγές στο προφίλ κινδύνου, στις κεφαλαιακές απαιτήσεις και στις πηγές κεφαλαίων ώστε να είναι ικανός να ανταποκριθεί σε αυτές τις απαιτήσεις.

Οι τρεις πυλώνες του Solvency II

4

3.3 SWISS SOLVENCY TEST (SST)

Αξίζει να επισημανθεί, εφόσον έχει επιβεβαιωθεί, ότι η δομή, οι αρχές όπως και τα χαρακτηριστικά του Πλαισίου φερεγγυότητας II παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες που είναι συμβατές με το ελβετικό τεστ φερεγγυότητας. Πρόκειται για ένα πρότυπο-οδηγία το οποίο σχετίζεται με τον υπολογισμό των κεφαλαίων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και έχει τεθεί σε εφαρμογή αρκετά χρόνια πριν το Solvency II.

Αναπτύχθηκε από την FOPI¹⁷ σε συνεργασία με την ασφαλιστική αγορά της Ελβετίας, βασίστηκε σε οικονομικές αρχές ενώ παράλληλα απαιτεί ένα υγιές πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων για όλες τις εταιρίες με κύριο στόχο την προστασία των ασφαλισμένων. Είχε αρκετές επιπτώσεις στην αγορά, ξεκίνησε με μία σειρά δοκιμών από το έτος 2004 έως το 2005, τέθηκε σε ισχύ το 2006 και εξαιτίας των τόσων χρόνων ανάπτυξης και εφαρμογής έδωσε αρκετά μαθήματα τα οποία λήφθηκαν υπόψη κατά τον σχεδιασμό του Solvency II από την Κομισιόν.

Ενδεικτικά, αναφέρονται τα βασικά χαρακτηριστικά του SST¹⁸, τα οποία επιβεβαιώνουν τις μεταξύ τους ομοιότητες. Αρχικά, το SST βασίζεται σε μία προσέγγιση που απαιτεί τον υπολογισμό δύο κυρίως κεφαλαίων, εκ των οποίων το πρώτο καθορίζει το ελάχιστο περιθώριο φερεγγυότητας και το δεύτερο υπολογίζει το «Κεφάλαιο στόχο» για χρονική περίοδο ενός έτους.

Η προσέγγιση στο σύνολο της είναι προσανατολισμένη στους κινδύνους και είναι συνεπής με την αγορά. Εφαρμόζει τη συνολική αποτίμηση των στοιχείων του ισολογισμού, σύμφωνα δηλαδή με την αξία της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων ακόμα και στοιχείων εκτός ισολογισμού όπως είναι οι εγγυήσεις και τα δικαιώματα προαίρεσης. Λαμβάνονται υπόψη όλοι οι πραγματικοί κίνδυνοι που αντιμετωπίζει μία ασφαλιστική εταιρία και συγκεκριμένα ο κίνδυνος αγοράς, ο πιστωτικός κίνδυνος, και όλοι οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι, ενώ μόνο ο λειτουργικός κίνδυνος υπολογίζεται ποιοτικά, χωρίς να είναι απαραίτητο να ποσοτικοποιηθεί. Επιπλέον, υπάρχουν τυποποιημένα μοντέλα για κάθε κίνδυνο όπως και εσωτερικά μοντέλα, τα οποία, μετά από έγκριση από τους επόπτες, μπορούν να αντικαταστήσουν οποιοδήποτε μέρος του τυποποιημένου μοντέλου και λαμβάνουν υπόψη

¹⁷ Federal Office of Private Insurance πηγή: [Wikipedia Swiss_Solvency_Test](#)

¹⁸ Swiss solvency test

τους διάφορα σενάρια, όπως σπάνια γεγονότα ή κίνδυνοι που δεν καλύπτονται από τα τυποποιημένα μοντέλα. Ακόμα, υπό το SST παρουσιάζεται μία αναφορά στον επόπτη που επιβεβαιώνει όλους τους υπολογισμούς και τις υποθέσεις, προωθώντας με αυτό τον τρόπο την διαφάνεια.

Τελικά, τα ανώτερα διοικητικά στελέχη έχουν την ευθύνη για την συμμόρφωση των εταιριών προς τις αρχές του SST.

3.4 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ CEIOPS

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Εποπτικών Αρχών Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων η οποία από την 1/1/2011 αντικαταστάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων, αναφέρεται ως η επιτροπή επιπέδου 3 για τον ασφαλιστικό τομέα και τον τομέα επαγγελματικών συντάξεων. Απαρτίζεται από αντιπροσώπους υψηλού επιπέδου εποπτικών αρχών των προαναφερόμενων τομέων, αλλά συμμετέχουν στην επιτροπή και οι αντίστοιχες αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής περιοχής¹⁹. Οι κυριότερες αρμοδιότητες της στοχεύουν στη στήριξη της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, στη διαφάνεια των αγορών και των χρηματοπιστωτικών προϊόντων, στην προστασία των ασφαλισμένων, των δικαιούχων και των μελών του συνταξιοδοτικού συστήματος.

Ο ρόλος της επιτροπής υπήρξε και παραμένει βασικός ως γνωμοδοτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αλλά και ως όργανο τεκμηρίωσης κατά τη διαμόρφωση της Οδηγίας, συμβάλλοντας στο σχεδιασμό της καθ' όλη τη διάρκεια προετοιμασίας. Περιλαμβάνει συμβουλές προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε θέματα ρύθμισης και εποπτείας του ασφαλιστικού κλάδου, ιδίως όσον αφορά την προετοιμασία των σχεδίων για τα εκτελεστικά μέτρα της Οδηγίας Solvency II, είτε αυτό έχει ζητηθεί από την επιτροπή είτε

¹⁹ Βλέπε περισσότερα για την δομή της και τα μέλη της στην διεύθυνση <https://eiopa.europa.eu/>

όχι, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στη συνεπή εφαρμογή της οδηγίας της Ε.Ε.²⁰ Επιπλέον, διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών, καθώς αποτελεί συνδετικό κρίκο. Με αυτό τον τρόπο προωθεί τη σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Στην πορεία για την ανάπτυξη του project Solvency II, η Ε.Ε. ζητά από την CEIOPS τεχνικές συμβουλές και υποστήριξη σχετικά με την ανάπτυξη του πλαισίου φερεγγυότητας II, προκειμένου αυτό να εφαρμοστεί σε ασφαλιστικές εταιρίες ζωής και μη, και σε αντασφαλιστικές επιχειρήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ίδια η CEIOPS, προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της επιτροπής για την κάλυψη του project, καθιερώνει έναν οργανισμό ad hoc²⁴ την Άνοιξη του 2004. Στις 14 Ιουλίου 2004 η Ε.Ε. δημοσιεύει το πλαίσιο προς Διαβούλευση για το Solvency II το οποίο καλύπτει συνολικά το project.

Έτσι θέτει τις αρχές - κατευθύνσεις πάνω στις οποίες η CEIOPS θα αναπτύξει τις λεπτομερείς συμβουλές της με συγκεκριμένες ειδικές τεχνικές γνωμοδοτήσεις (Call for Advice). Αυτές χωρίζονται σε τρία κύματα. Οι ομάδες εμπειρογνομόνων που έχουν αναλάβει την προετοιμασία των συζητήσεων της CEIOPS είχαν προσαρμοστεί στις βασικές αρχές του νέου εποπτικού μοντέλου το οποίο βασίζεται στην προσέγγιση των τριών πυλώνων. Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, η CEIOPS δημιουργεί πέντε groups εμπειρογνομόνων, εκ των οποίων τα δύο αναλαμβάνουν την προετοιμασία για θέματα του πυλώνα I, άλλα δύο επιφορτίζονται με την προετοιμασία αντίστοιχα των πυλώνων II και III και το πέμπτο δημιουργήθηκε με σκοπό την ανάλυση των επιπτώσεων της εποπτείας στους ομίλους. Τον Μάιο του 2005, τα δύο group που ασχολήθηκαν με τον πυλώνα I συνενώθηκαν σε ένα το Expert Group Pillar I. Το 2006, η Ε.Ε. ζητά από την CEIOPS συμβουλές για τις βασικές αρχές και γενικές γραμμές που τέθηκαν από το πλαίσιο προς Διαβούλευση. Στην ουσία, οι τέσσερις ομάδες εμπειρογνομόνων θα πραγματοποιούσαν τις προπαρασκευαστικές εργασίες για λογαριασμό της CEIOPS, προκειμένου να παράσχει στην Ε.Ε. μία Πρόταση για την Οδηγία – Πλαίσιο Solvency II με όλα τα απαραίτητα στοιχεία.

²⁰ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

²¹ Βλ. Solvency II Background <https://eiopa.europa.eu/organisation/working-groups/solvencyii/index.html>

Παράλληλα με την αρχιτεκτονική Lamfalussy²² για τον σχεδιασμό του επιπέδου ένα, την διατύπωση της Οδηγίας Solvency II που δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2009 δεν απαιτείται επιπλέον εργασία από πλευράς CEIOPS. Ωστόσο, με την ενδεχόμενη εφαρμογή της οδηγίας Omnibus II Directive²³, θα τροποποιηθεί για την CEIOPS η διαδικασία έγκρισης για τα μέτρα επιπέδου δύο και πιθανότατα θα σχεδιαστούν δεσμευτικά τεχνικά πρότυπα²⁴. Η Επιτροπή ξεκίνησε διαβουλεύσεις για την εφαρμογή των μέτρων επιπέδου δύο με τα κράτη μέλη στο τέλος του 2009. Στο επίπεδο αυτό συμμετείχε η CEIOPS, παρέχοντας διευκρινήσεις και σχολιάζοντας συγκεκριμένα βασικά σημεία. Εν αναμονή της επιβεβαίωσης για το περιεχόμενο των προτάσεων του επιπέδου δύο, η CEIOPS έχει εντοπίσει τους τομείς που θα αποτελέσουν τις κατευθύνσεις του επιπέδου τρία, προκειμένου να προαχθεί η σύγκλιση της εφαρμογής του νέου πλαισίου. Τέλος, η CEIOPS έχει συμμετάσχει σε πολλές διαβουλεύσεις με τρίτες χώρες, συζητώντας την πρόοδο του project Solvency II. Ωστόσο, η διεξαγωγή των Μελετών Ποσοτικών Επιπτώσεων αποτέλεσε τη σημαντικότερη συμβολή της CEIOPS προς την Ε.Ε. για τη διαμόρφωση του καθεστώτος Solvency II. Συγκεκριμένα, η Ε.Ε. ζήτησε από την CEIOPS τη συμβουλή της σχετικά με την διαμόρφωση των προτύπων φερεγγυότητας και τις οικονομικές συνέπειες στον ασφαλιστικό κλάδο και στις οικονομίες. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού διεξάγονται εθελοντικά από ασφαλιστές σε όλη την Ευρώπη μία σειρά μελετών με αποτελέσματα που απαιτούν ειδικούς υπολογισμούς. Αφότου ολοκληρωθούν οι μελέτες, η CEIOPS πραγματοποιεί αναφορές - εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματα των ασκήσεων QIS. Εξίσου σημαντικός έχει αποδειχτεί και ο ρόλος της επιτροπής στην διεξαγωγή ασκήσεων προσομοίωσης σε κατάσταση κρίσης, οι αναφερόμενες ως stress tests. Προκειμένου αυτές να πραγματοποιηθούν, η CEIOPS δρα σε συνεργασία με τον ευρωπαϊκό ασφαλιστικό κλάδο, επιδιώκοντας την κατανόηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων των ασφαλιστικών εταιριών.

²² Βλ. eiopa - Lamfalussy process.pdf

²³ Βλ. Omnibus II Directive: Αφορά προτάσεις της Commission για τροποποιήσεις στην Οδηγία 2009/138/EC και πιθανή μετάθεση της ημερομηνίας απόλυτης εφαρμογής του Solvency II.

²⁴ Βλ. Binding Technical Standards <http://www.modellingdesign.com/ceiops-eiopa-2011-workprogramme/>

3.5 QIS 5 & STRESS TESTS

Στις 6 Ιουλίου του 2010 η Κομισιόν δημοσίευσε αίτημα τεχνικής γνωμοδότησης για τις τεχνικές προβλέψεις, ζητώντας από την CEIOPS να διεξάγει την πέμπτη κατά σειρά πανευρωπαϊκή μελέτη ποσοτικών επιπτώσεων για το Solvency II. Η CEIOPS πραγματοποίησε την μελέτη από τον Αύγουστο του 2010 μέχρι τον Νοέμβριο του ίδιου έτους, προκειμένου να αξιολογήσει την πρακτικότητα, τις επιπτώσεις των συγκεκριμένων προσεγγίσεων για τις ασφαλιστικές εταιρίες σχετικά με την αποτίμηση των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και τον καθορισμό του κεφαλαίου υπό το Solvency II. Η Επιτροπή, προκειμένου να υποστηρίξει την άσκηση δημοσίευσε τις τεχνικές προδιαγραφές για το QIS 5, έχοντας ήδη άλλωστε εκφράσει την επιθυμία της για ενθάρρυνση της συμμετοχής στην άσκηση όλων των επιχειρήσεων, ανεξαρτήτου μεγέθους και μορφής. Εξάλλου μόνο μία ευρεία συμμετοχή θα αποτελούσε παράγοντα ικανό να διασφαλίσει ότι οι τρέχουσες πτυχές που ελέγχονται υπό το QIS 5 προωθούνται σωστά. Αλλά και η CEIOPS με την σειρά της συμμετείχε στην προσπάθεια αυτή, παρέχοντας στις επιχειρήσεις εργαλεία και μία σειρά από ειδικά ερωτηματολόγια. Στις 24/08/2010 η CEIOPS δημοσίευσε ερωτηματολόγιο για την υποστήριξη της άσκησης QIS 5, με σκοπό να χρησιμοποιηθεί τόσο από επιχειρήσεις όσο και από ομίλους στην ολοκλήρωση της υποβολής τους για το τέλος του Οκτώβρη του 2010 και για τα μέσα Νοέμβρη του 2010 αντίστοιχα. Η άσκηση QIS 5 αποτέλεσε ορόσημο για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τις εποπτικές αρχές και τον ασφαλιστικό κλάδο, καθώς τα αποτελέσματα θα αποτελέσουν την βάση για την εφαρμογή του Solvency II, συμπεριλαμβανομένης της τελικής διαμόρφωσης των νέων κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας. Σύμφωνα με αναφορά της FSA τον Μάρτιο του 2011, επισημαίνεται ότι η άσκηση QIS 5 παρέχει εκτιμήσεις στην συγκεκριμένη χρονική στιγμή σχετικά με τις ποσοτικές προτάσεις της Οδηγίας – Πλαίσιο. Επιπλέον, παρέχονται πληροφορίες για τις ποσοτικές επιπτώσεις των προτεινόμενων διατάξεων και εναλλακτικοί τρόποι υπολογισμού τους. Ακόμη, παρέχεται ποιοτική ενημέρωση αναφορικά με την τρέχουσα μεθοδολογία, και την καταλληλότητα της διαμόρφωσής της, προτάσεις για επιχειρήσεις και ομίλους και τέλος πληροφόρηση σχετικά με το στάδιο προετοιμασίας των εταιριών καθώς επίσης και των εποπτικών αρχών. Οι κυριότεροι στόχοι της Πέμπτης Μελέτης ήταν να αξιολογηθούν σε όλη την Ευρώπη οι επιπτώσεις στις ασφαλιστικές εταιρίες, αναδεικνύοντας θέματα όπως είναι η καταλληλότητα του υπολογισμού των τεχνικών προβλέψεων, των Ιδίων Κεφαλαίων, των

ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων και των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας, η επίδραση σχετικά με το αναγκαίο επίπεδο κεφαλαίων που έπρεπε να κρατούν οι επιχειρήσεις, η καταλληλότητα της διαμόρφωσης των κεφαλαιακών απαιτήσεων, η προετοιμασία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν ένα εσωτερικό μοντέλο καθώς και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την παραπάνω επιλογή. Ένας εξίσου σημαντικός στόχος ήταν η ενθάρρυνση των ασφαλιστικών εταιριών να προετοιμαστούν για το νέο καθεστώς, σε συνδυασμό με τον εντοπισμό εκείνων των στοιχείων των εσωτερικών τους διαδικασιών και συστημάτων που χρειάζονται περαιτέρω ανάπτυξη. Οι βασικότερες αλλαγές από την προηγούμενη Τέταρτη Μελέτη Ποσοτικών Επιπτώσεων ήταν η χρήση ασφαλιστρων μειωμένης ρευστότητας για την προεξόφληση των αποθεμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της «διασπορά .» των κινδύνων στον υπολογισμό του περιθωρίου κινδύνου για τις μεμονωμένες εταιρίες, η ποσοτικοποίηση των αναμενόμενων κερδών από έσοδα μελλοντικών ασφαλιστρων και τέλος η αποτίμηση άυλων στοιχείων του Ενεργητικού. Στις 14/3/2011 η ΕΙΟΡΑ ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της πέμπτης μελέτης ποσοτικών επιπτώσεων, δημοσιεύοντας παράλληλα σχετική αναφορά. Η συμμετοχή των ασφαλιστικών εταιριών στην άσκηση αυξήθηκε σημαντικά συγκριτικά με αντίστοιχη μελέτη που είχε προηγηθεί το 2008. Η οικονομική κατάσταση του ασφαλιστικού κλάδου, όπως έδειξαν τα αποτελέσματα του QIS 5, εξηγείται από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης και από την διαφορά στο σύνολο του ισολογισμού μεταξύ Solvency I και Solvency II. Είναι γεγονός ότι η οικονομική κρίση δεν προκλήθηκε από τον ασφαλιστικό τομέα, καθώς και ότι ο συγκεκριμένος τομέας άντεξε πολύ περισσότερο από άλλους οικονομικούς οργανισμούς τα αποτελέσματα της κρίσης. Ωστόσο, θεωρείται αδιαμφισβήτητο ότι, από το 2007, το οικονομικό πλεόνασμα για τον ασφαλιστικό τομέα, υπολογισμένο βάσει κανόνων Solvency I, μειώθηκε αισθητά το 2008. Αυτό αποτέλεσε τη βάση της προηγούμενης άσκησης QIS 4, η οποία πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2008, σε περίοδο όμως που ακόμα δεν είχε ξεσπάσει το μεγαλύτερο μέρος της κρίσης και οι ευρύτερες επιπτώσεις της. Στη συνέχεια ακολούθησε μερική ανάκαμψη το 2009, αποτελώντας τη βάση για την υφιστάμενη μελέτη QIS 5, η οποία και συμπεριέλαβε την αναπροσαρμογή των stress factors για τον κίνδυνο της αγοράς, με δεδομένα από την πρόσφατη κρίση. Στο τέλος του 2009, το πλεόνασμα των κεφαλαίων υπολογιζόταν περίπου στα 500δισ € συγκριτικά με το αντίστοιχο ποσό πάνω από 600δισ € στο τέλος του 2007. Σε γενικές γραμμές, όσον αφορά τα δύο επίπεδα κεφαλαιακών απαιτήσεων που εισάγονται με το Solvency II, το QIS 5 έδειξε ότι η οικονομική κατάσταση των ασφαλιστικών εταιριών

της Ευρώπης παραμένει υγιής και γερή όπως αξιολογήθηκε σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας. Στις υπάρχουσες συνθήκες, οι ασφαλιστικές εταιρίες που συμμετείχαν στην άσκηση παρουσιάστηκαν να διατηρούν επιπλέον κεφάλαια προκειμένου να καλύψουν τις απαιτούμενες ανάγκες για το SCR και αντίστοιχο πλεόνασμα κεφαλαίου για το MCR²⁵. Παρατηρήθηκε επομένως, οι ασφαλιστικές εταιρίες να κρατούν χαμηλότερο πλεόνασμα συγκριτικά με τους κανόνες του Solvency I, ως αποτέλεσμα των δυσμενών συνθηκών που υφίσταται στην αγορά οι οποίες έχουν οδηγήσει σε μείωση των αξιών των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού. Από πλευράς ασφαλιστικών ομίλων, τα αποτελέσματα του QIS 5 έδειξαν και σε αυτή την περίπτωση μείωση του πλεονάσματος των κεφαλαίων συγκριτικά με τα πρότυπα του Solvency I για τον υπολογισμό των κεφαλαίων. Επιπλέον το QIS 5 εξέτασε τις διάφορες διαβαθμίσεις υπό το Solvency II, οι οποίες αποδείχθηκαν σε γενικές γραμμές κατάλληλες, παρόλο που η ΕΙΟΡΑ προετοιμάζει ήδη βελτιώσεις των διαβαθμίσεων σε συγκεκριμένες ενότητες κινδύνων, όπως είναι ο καταστροφικός κίνδυνος και ο κίνδυνος ασφάλισης ζημιών. Εφόσον ένας από τους στόχους της άσκησης ήταν να ενθαρρύνει τις ασφαλιστικές εταιρίες και τους επόπτες ώστε να προετοιμαστούν για την εισαγωγή του Solvency II, η ΕΙΟΡΑ, αξιολογώντας τα αποτελέσματα, αναγνώρισε περιοχές που, είτε λόγω σκοπιμότητας, είτε λόγω πολυπλοκότητας, χρειάζονται μεγαλύτερη καθοδήγηση προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή από όλες τις επιχειρήσεις και ιδίως μικρού και μεσαίου μεγέθους. Οι περιοχές που θα πρέπει να εξετασθούν, συμπεριλαμβάνουν τον υπολογισμό του κινδύνου αθέτησης αντισυμβαλλομένου και του σχεδιασμού των υποενοτήτων κινδύνων όπως είναι ο καταστροφικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ασφάλισης ζημιών, ο καθορισμός των ορίων συμβολαίων και τα αναμενόμενα κέρδη από μελλοντικά ασφάλιστρα. Η Μελέτη αποκάλυψε ότι, σε ορισμένες περιοχές όπως είναι η διακυβέρνηση και η διαχείριση κινδύνων, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή από πλευράς των ασφαλιστικών εταιριών προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία του συστήματος, τόσο από πλευράς ενίσχυσης της πρακτικής εφαρμογής της όσο και από πλευράς εξασφάλισης της σωστής διαμόρφωσης σύμφωνα με το επίπεδο 1, καθώς πρόκειται για τομείς που δεν εξετάστηκαν με τη συγκεκριμένη άσκηση.

Στις 23 Μαρτίου 2011 ανακοινώθηκε η δεύτερη πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης σε

²⁵ Minimum Capital Requirement ή Ελάχιστο Κεφάλαιο Φερεγγυότητας

καταστάσεις κρίσης σύμφωνα με την ΕΙΟΡΑ. Στην άσκηση αυτή υποβλήθηκε τουλάχιστον το 50% των ασφαλιστικών εταιριών κάθε χώρας σε σχέση με τα μικτά έσοδα των ασφαλιστών, ενώ τα αποτελέσματα προγραμματίζονται να ανακοινωθούν τον Ιούλιο του 2011. Το stress test έγινε σε συνεργασία με τις αντίστοιχες εθνικές εποπτικές αρχές και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου. Τα stress tests αποτελούν εποπτικό εργαλείο και η εκτέλεση τέτοιων περιοδικών ασκήσεων ορίζεται από τις αρμοδιότητες της ΕΙΟΡΑ. Οι ασκήσεις αυτές πραγματοποιούνται για την εκτίμηση της αντοχής των εταιριών, καθώς και για την αξιολόγηση της σταθερότητας στον ασφαλιστικό τομέα. Επιπλέον, συμβάλλουν με τέτοιο τρόπο ώστε οι εποπτικές αρχές να κατανοήσουν την κεφαλαιακή κατάσταση των ασφαλιστικών εταιριών σε δυσμενείς συνθήκες. Ο κυριότερος στόχος τους είναι να αναγνωρίσουν και να μετρήσουν τις επιπτώσεις τριών διαφορετικών σεναρίων, προετοιμασίας σε καταστάσεις κρίσης στο οικονομικό πλαίσιο μιας ασφαλιστικής εταιρίας, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ένα αρκετά αντίξοο και αυστηρό οικονομικό περιβάλλον. Προκειμένου να προχωρήσει στη διεξαγωγή της άσκησης, η ΕΙΟΡΑ θα πρέπει να συνεργαστεί με την ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά, όπως επίσης να χρησιμοποιήσει τις μακροοικονομικές υποθέσεις που εφαρμόστηκαν στον τραπεζικό τομέα, όπου πραγματοποιήθηκαν αντίστοιχα stress tests, την διεξαγωγή των οποίων είχε αναλάβει η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή εντός του πλαισίου του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας. Προς το παρόν, η ΕΙΟΡΑ προετοιμάζει μία πρόταση στην οποία θα ορίζονται το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο καθώς και τα σενάρια στα οποία θα δοκιμαστούν οι ασφαλιστικές εταιρίες. Αυτά θα πρέπει να αντανακλούν το πραγματικό περιβάλλον της ασφαλιστικής αγοράς. Για σκοπούς αναφοράς, ανάλογη άσκηση είχε διεξαχθεί το 2010 στις ασφαλιστικές εταιρίες, αναδεικνύοντας ότι οι 28 μεγάλες ασφαλιστικές εταιρίες της Ευρώπης που συμμετείχαν άντεξαν με επιτυχία την κρίση και αποδείχθηκαν ισχυρές.

3.6 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ SOLVENCY II

Το καθεστώς φερεγγυότητας II, τέθηκε σε εφαρμογή το 2013, με επιπτώσεις εμφανείς σε όλους τους τομείς των ασφαλιστικών εταιριών. Επήλθε μία σειρά από αλλαγές σχετικά με τον τρόπο που οι επιχειρήσεις υπολογίζουν τα κεφάλαια τους, αποδεικνύοντας την ανάγκη για νέα πρότυπα στη λειτουργία των δραστηριοτήτων διαχείρισης κινδύνων και στον τρόπο

που μέχρι πρότινος γινόταν η εποπτεία στην ασφαλιστική αγορά. Σύμφωνα με άποψη της CEA ²⁶, θεωρείται ύψιστης σημασίας η υλοποίηση του πλαισίου Solvency II σύμφωνα με την φιλοσοφία και τις αρχές της Οδηγίας – Πλαίσιο. Ο λόγος της αναγκαιότητας αυτής είναι το γεγονός ότι η Οδηγία – Πλαίσιο συμπεριλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου μια εταιρία να αντιδράσει σωστά στις ελλείψεις που επισημάνθηκαν από την κρίση. Ωστόσο οι πραγματικές επιπτώσεις για τις επιχειρήσεις και τους ασφαλισμένους της έγιναν πραγματικά ξεκάθαρες μόλις τα εκτελεστικά μέτρα ολοκληρώθηκαν, δηλαδή μέχρι το τέλος του 2011. Μέχρι σήμερα, οι εταιρίες του ασφαλιστικού κλάδου έχουν διατυπώσει τις ανησυχίες τους σχετικά με τα εκτελεστικά μέτρα, που παρατείνουν ακόμα και την πιθανότητα να τεθεί σε κίνδυνο το όλο project μέχρι και την επιστροφή στο Solvency I ²⁷. Αναλύοντας τον τρόπο με τον οποίο θα επίδρασε η εφαρμογή του Solvency II, ταξινομούνται οι βασικές κατηγορίες που θα υποστούν τις επιπτώσεις, είτε αυτές εμφανίζονται ως θετικές είτε ως αρνητικές. Σχετικά με τους ασφαλισμένους, το μεγαλύτερο όφελος προκύπτει υπό μορφή μεγαλύτερης προστασίας σε ενιαίο επίπεδο σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση ενάντια στο ενδεχόμενο πτώχευσης και στο πλαίσιο των γενικότερων προβλημάτων αφερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Το παραπάνω διασφαλίζεται εφόσον οι εταιρίες βελτιώσουν τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων τους και διατηρήσουν τα κατάλληλα επίπεδα κεφαλαίων τα οποία θα είναι ανάλογα με τους κινδύνους που αναλαμβάνουν. Επιπροσθέτως, ο μεγάλος ανταγωνισμός που έχει αναπτυχθεί στις ασφαλιστικές αγορές οδήγησε στη θέσπιση προσιτών τιμών για μία μεγάλη ποικιλία προϊόντων προς όφελος των ασφαλισμένων. Ένα δεύτερο πλεονέκτημα παρουσιάζεται από την πιο αποτελεσματική κατανομή των κεφαλαίων στον κλάδο των ασφαλιστικών εταιριών το οποίο αντικατροπτίστηκε σε μειωμένα κόστη για τους καταναλωτές. Παράλληλα το όλο πλαίσιο προωθεί τον αυξημένο ανταγωνισμό, την διαφάνεια καθώς επίσης και την ανάπτυξη εμπιστοσύνης στους ασφαλισμένους για τα ασφαλιστικά προϊόντα. Ο επόμενος άμεσος αποδέκτης των επιπτώσεων του Solvency II είναι ο ασφαλιστικός κλάδος, ο οποίος ενθαρρύνεται μέσω κινήτρων να υιοθετήσει τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων που

²⁶ πηγή: CEA - Why excessive capital requirements harm consumers, insurers and the economy (March 2010)

²⁷ Πρόκειται για την άποψη της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Εσθονίας από έρευνα του ασφαλιστικού περιοδικού «ΝΑΙ» (Τεύχος 129 – σελ. 68)

αναπτύσσονται ραγδαία τα τελευταία χρόνια. Η ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά περιλαμβάνει πολλές εταιρίες μικρού και μεσαίου μεγέθους που θα αντιμετώπιζαν μεγάλα κόστη αν απαιτούνταν από αυτές να αναπτύξουν εσωτερικά μοντέλα για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Σε αντίθεση, η προτεινόμενη εναλλακτική τυποποιημένη μεθοδολογία τους επιτρέπει να υπολογίζουν τις κεφαλαιακές τους απαιτήσεις με λιγότερο κόστος, παρόλο που η συγκεκριμένη μέθοδος είναι λίγο πιο συντηρητική. Το υφιστάμενο καθιερώνει ισότιμους όρους ανταγωνισμού με ενιαία εφαρμογή σε όλα τα κράτη μέλη, τα οποία θα συνεισφέρουν περαιτέρω στην ολοκλήρωση της ασφαλιστικής αγοράς στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μεταξύ των ασφαλιστικών εταιριών. Ως επέκταση των ανωτέρω, το σχέδιο Solvency II, εάν εφαρμοστεί σωστά θα έχει αντίκτυπο στην ευρύτερη ευρωπαϊκή οικονομία με δεδομένο την σωστή εφαρμογή του. Στον αντίποδα των ανωτέρω, η εφαρμογή της Οδηγίας - Πλαίσιο II συνοδεύεται από ορισμένες αρνητικές επιπτώσεις, οι οποίες όμως πριν την οριστικοποίηση του Πλαισίου θα ήταν καλό να ληφθούν υπόψη. Αρχικά, όσες από τις ασφαλιστικές εταιρίες του κλάδου δεν διαθέτουν διαδικασίες και συστήματα διαχείρισης κινδύνου, απαραίτητα για την εφαρμογή της Οδηγίας, υφίστανται σημαντικό κόστος εγκατάστασης. Το ίδιο ισχύει και για τις εποπτικές αρχές που δεν διαθέτουν τα εργαλεία και τα συστήματα για την εποπτεία βασισμένη στον κίνδυνο. Η εγκατάσταση θα πρέπει να είναι ανάλογη με το κόστος, ενώ η τυποποιημένη μέθοδος που προτείνεται επιτρέπει στις ασφαλιστικές εταιρίες να συμμορφωθούν με το Solvency II χωρίς μεγάλες δαπάνες σε συστήματα και διαδικασίες. Παράλληλα, η γενικότερη προσέγγιση των κινδύνων, βασισμένη στο οικονομικό τους κόστος, επέφερε ακόμα και μείωση της κάλυψης για ορισμένους τύπους ασφάλισης. Επιπροσθέτως, η αυξημένη διαφάνεια, ενσωματωμένη στην τιμολόγηση των προϊόντων, μπορεί να επιδοτήσει την σταυροειδή επιδότηση μεταξύ των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που καλύπτουν κινδύνους με υψηλή πιθανότητα εμφάνισης και εκείνων με χαμηλή πιθανότητα εμφάνισης. Το παραπάνω μπορεί να επιφέρει έως και την αύξηση των τιμών σε ορισμένες κατηγορίες ασφαλιστικών προϊόντων. Αναμφισβήτητα, οι κάτοχοι των ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι εκείνοι που θα πληγούν από τις υπερβολικά συνεχείς κεφαλαιακές απαιτήσεις, όπως ορίζονται από τους επόπτες. Η μειωμένη προσφορά των παραδοσιακών ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής με χαμηλές εγγυημένες αποδόσεις, γεγονός που αναγκάζει τους καταναλωτές να διατηρούν μεγαλύτερο μέρος των επενδυτικών ρίσκων, αφήνει σημαντικά ανικανοποίητη τη ζήτηση στην ασφαλιστική αγορά. Ο κυριότερος λόγος είναι ότι ένας μεγάλος αριθμός καταναλωτών δεν θα ήταν ικανός ή θα ήταν απρόθυμος να

διατηρεί τους επενδυτικούς κινδύνους, προκαλώντας υπασφάλιση των συνταξιοδοτικών αναγκών, συνέπεια ιδιαίτερα σοβαρή καθώς επιφέρει σημαντικό κοινωνικό κόστος. Επιπλέον, ως αποτέλεσμα της μειωμένης προσφοράς, θα δίνονταν στους ασφαλισμένους λιγότερες επιλογές μεταξύ ασφαλιστικών εταιριών, καθώς ένας μεγάλος αριθμός από αυτές θα έφευγε από την αγορά ή θα συγχωνευόταν με μεγαλύτερους παίκτες της αγοράς. Σε περίπτωση που διαμορφώνονταν χαμηλότερα κεφάλαια για συνταξιοδότηση, θα απαιτούταν από τους καταναλωτές να μειώσουν τα τρέχοντα έξοδα τους και να αποταμιεύουν περισσότερα χρήματα. Τέλος ένας εξίσου σημαντικός τομέας που ενδέχεται να επηρεαστεί είτε θετικά είτε αρνητικά από την εφαρμογή του νέου καθεστώτος είναι η επενδυτική στρατηγική των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Η φερεγγυότητα II δίνει κίνητρα στους ασφαλιστές να επενδύουν σε στοιχεία του Ενεργητικού που καλύπτουν τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν.

Έτσι, ένα χαρτοφυλάκιο με μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις είναι ικανό να μειώσει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις επενδύοντας σε μακροπρόθεσμα στοιχεία του Ενεργητικού. Λόγω της ενσωμάτωσης του κινδύνου της αγοράς στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, οι ασφαλιστές ενδέχεται να αλλάξουν τη συμπεριφορά τους όπως επίσης και τον τρόπο με τον οποίο επενδύουν, επιλέγοντας προϊόντα λιγότερο ευμετάβλητα, τα οποία υπάγονται σε χαμηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις υπό το νέο πλαίσιο solvency II.

3.7 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ SOLVENCY II

Τον Νοέμβριο του 2009 εκδόθηκε η οδηγία 2009/138/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης Solvency II . Με κύριο σκοπό την επαρκή προστασία των ασφαλισμένων η οδηγία πλαίσιο τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις στην προληπτική εποπτεία ,την αναλογιστική επιστήμη και την διαχείριση των κινδύνων και παράλληλα επιτρέπει μελλοντικές προσαρμογές .Υπόψη επίσης λαμβάνονται η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και η διασφάλιση δίκαιων και σταθερών αγορών .

Οι τρεις πυλώνες επί των οποίων βασίζεται η οδηγία πλαίσιο φερεγγυότητας 2 και οι οποίοι θα αντιμετωπίζονται με την ίδια βαρύτητα είναι : οι ποσοτικές απαιτήσεις (τεχνικές προβλέψεις και κεφάλαιο φερεγγυότητας) , οι ποιοτικές απαιτήσεις (διακυβέρνηση) και η πληροφόρηση προς τους καταναλωτές.

Στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα προβλέπεται ότι οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας αντιστοιχούν στο οικονομικό κεφάλαιο που οφείλει να διαθέτει μια επιχείρηση ασφαλίσεων προκειμένου να περιορίσει την πιθανότητα πτώχευσης εντός ενός έτους σε 0,5% , ήτοι μια πιθανότητα πτώχευσης σε 200 χρόνια και αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά χαρακτηριστικά κινδύνου της επιχείρησης λαμβανομένων υπόψη όλων των ποσοτικά μετρήσιμων κινδύνων.

Οι επενδύσεις των επιχειρήσεων επίσης είναι αντικείμενο χρηστής διαχείρισης εφόσον απαιτείται από τις επιχειρήσεις να παρακολουθούν με δέουσα προσοχή τους αντίστοιχους κινδύνους τους οποίους είναι εκτεθειμένες.

Προϋπόθεση ενός αποτελεσματικού συστήματος φερεγγυότητας αποτελούν οι αυστηρές προδιαγραφές διακυβέρνησης καθώς ορισμένοι κίνδυνοι μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο δια της διακυβέρνησης και όχι μέσω ποσοτικών απαιτήσεων .

Στις 13/11/2013 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο κατέληξαν σε συμφωνία για την οδηγία Omnibus II ²⁸ η οποία τροποποιεί την οδηγία φερεγγυότητας II ενσωματώνοντας ρυθμίσεις για τις μακροχρόνιες εγγυήσεις που παρέχουν οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις και θέτοντας ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της οδηγίας για την φερεγγυότητα II την 1/1/2016

Η συμφωνία για την Omnibus II περιλαμβάνει όλα τα μέτρα που θωρακίζουν τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις από την βραχυχρόνια μεταβλητότητα των αγορών και παρέχει με τον τρόπο αυτό ενισχυμένη προστασία στους ασφαλισμένους οι οποίοι λόγω της φύσεως της ασφάλισης έχουν μακροπρόθεσμες ανάγκες . Επιπλέον επιβάλλει βέλτιστες πρακτικές διακυβέρνησης στις επιχειρήσεις και παράλληλα αυξάνει την διαφάνεια έναντι του καταναλωτή.

²⁸ Πρόταση COM (2011) 8 (Οδηγία Omnibus II)

Η πρόταση αυτή αποβλέπει στην τροποποίηση της οδηγίας 2009/138/EK για την προσαρμογή της οδηγίας «Φερεγγυότητα II» στη νέα δομή των εποπτικών φορέων του τομέα της ασφάλισης και, συγκεκριμένα, τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΑΑΕΣ) την 1η Ιανουαρίου 2011 (COM (2010) 8, COD 2011/0006). Προτείνει την παράταση της προθεσμίας μεταφοράς της Φερεγγυότητας II έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Συνοπτικά το χρονοδιάγραμμα εργασιών έχει ως ακολούθως .

- 1/2/2014 Ενδιάμεση εφαρμογή της φερεγγυότητα 2
- 30/9/2014 Πρόταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση της οδηγίας Solvency II
- 1/1/2015 Διεθνή λογιστικά πρότυπα
- 31/3/2015 Σταδιακή κατάργηση του Ν.Δ 400/70
- 1/1/2016 Πλήρης εφαρμογή της οδηγίας πλαίσιο φερεγγυότητας II

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι 3 ΠΥΛΩΝΕΣ πάνω στους οποίους στηρίζεται όλη η οδηγία πλαίσιο του Solvency II .

3.7.1 ΠΥΛΩΝΑΣ I

Αναλυτικότερα, ο πυλώνας I της Οδηγίας - Πλαίσιο «Φερεγγυότητα II», αναφέρεται στις ποσοτικές απαιτήσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων όπως αυτές ορίζονται στις παρακάτω έξι ενότητες, θέτοντας τους αντίστοιχους κανόνες για κάθε μία από αυτές: την αποτίμηση των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού, τις τεχνικές προβλέψεις, τα Ίδια Κεφάλαια, τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και τις επενδύσεις. Για την υλοποίηση των συγκεκριμένων απαιτήσεων εμπλέκονται διάφορα τμήματα μιας ασφαλιστικής εταιρίας, από το διοικητικό συμβούλιο, μέχρι το αναλογιστικό τμήμα, το τμήμα οικονομικών υπηρεσιών και το τμήμα διαχείρισης κινδύνων. Ο Πυλώνας I έχει ως σκοπό να διασφαλίσει ότι οι εταιρίες είναι επαρκώς κεφαλαιοποιημένες, με κεφάλαια βασισμένα στον κίνδυνο. Όλες οι εκτιμήσεις που θα ακολουθήσουν σχετικά με τον Πυλώνα I γίνονται με τρόπο συνετό και με συνέπεια προς την αγορά. Επιπλέον, παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να καταρτίζεται ο ισολογισμός στα κράτη - μέλη και αναλύονται οι χρηματοοικονομικοί πόροι τους οποίους θα πρέπει να έχουν στην κατοχή τους οι ασφαλιστικές εταιρίες, με στόχο την αντιμετώπιση των κινδύνων και την απορρόφηση των ζημιών. Το Solvency II εισάγει την έννοια της ολοκληρωμένης προσέγγισης του ισολογισμού με στόχο την απεικόνιση της πραγματικής οικονομικής αξίας όλων των στοιχείων του ισολογισμού. Πρόκειται για την αποτίμηση του ισολογισμού σε μία ενοποιημένη βάση, οπότε και προβλέπεται ότι τα στοιχεία του Ενεργητικού και του

Παθητικού αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο. Υποδηλώνεται λοιπόν ότι η γενικότερη οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης είναι εκείνη που καθορίζει την ικανότητα της να καλύψει τις υποχρεώσεις της, με το απαιτούμενο επίπεδο φερεγγυότητας. Υπό αυτή την προσέγγιση, η αξιολόγηση της φερεγγυότητας είναι ανεξάρτητη από το εκάστοτε λογιστικό σχέδιο των ασφαλιστικών εταιριών. Η Οδηγία - Πλαίσιο σκοπεύει να είναι συμβατή με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα και επομένως οποιοδήποτε άρθρο έχει σχέση με την αποτίμηση των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του Ενεργητικού και του Παθητικού, αλλά και τις τεχνικές προβλέψεις, εμφανίζεται να είναι συμβατό με τις εξελίξεις στα διεθνή λογιστικά πρότυπα. Ωστόσο, η συνέπεια μεταξύ των δύο δεν συνεπάγεται την πλήρη ομοιότητα τους. Η οικονομική εκτίμηση των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού συνεπάγεται ότι τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού πρέπει να αποτιμώνται στην αξία της αγοράς (Mark to Market) όταν εκείνη είναι διαθέσιμη παρέχοντας αξιόπιστη και κατάλληλη αποτίμηση, ενώ θα ακολουθείται η προσέγγιση Mark to Model, όπου αυτό δεν είναι εφικτό. Ως εκ τούτου, απαιτείται απόλυτη συνοχή στην αποτίμηση των στοιχείων του ισολογισμού, ώστε οι διαθέσιμοι πόροι των ασφαλιστικών εταιριών να καλύπτουν το σύνολο των απαιτήσεων τους. Σε αυτή την περίπτωση υποδηλώνεται ότι τα Ίδια Κεφάλαια θα πρέπει να ξεπερνούν το απαιτούμενο κεφάλαιο φερεγγυότητας.

Οι βασικές αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 75 της Οδηγίας - Πλαίσιο, πάνω στις οποίες θα γίνεται η αποτίμηση των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού, είναι οι εξής: τα στοιχεία του Ενεργητικού αποτιμώνται στο ποσό για το οποίο μπορούν να ανταλλαγούν, ενώ τα στοιχεία του Παθητικού αποτιμώνται στο ποσό για το οποίο μπορούν να μεταβιβαστούν ή να διακανονιστούν μεταξύ καλά πληροφορημένων ατόμων, πρόθυμων να συναλλαχθούν με ίσους όρους. Κατά την αποτίμηση των στοιχείων του Παθητικού δεν γίνεται προσαρμογή, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ίδια πιστωτική διαβάθμιση της ασφαλιστικής εταιρίας. Στα στοιχεία του Ενεργητικού περιλαμβάνονται επίσης τα ανακτήσιμα ποσά από αντασφαλιστικές συμβάσεις και λαμβάνονται υπόψη τα εκάστοτε πιστωτικά χαρακτηριστικά και χαρακτηριστικά ρευστότητας.

Όσο αφορά την υπεραξία η οικονομική της αξία για σκοπούς φερεγγυότητας είναι μηδενική. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να διαχωρίζονται καθώς και να υπάρχουν στοιχεία συναλλαγών για τα ίδια ή παρόμοια περιουσιακά στοιχεία, τα οποία θα αποδεικνύουν ότι πωλούνται στην αγορά. Για την εκτίμηση της αξίας του εξοπλισμού

χρησιμοποιείται μοντέλο σύμφωνα με τα IFRS²⁹. Η δίκαιη αξία της γης και των κτηρίων καθορίζεται από τα στοιχεία της αγοράς, από την εκτίμηση που συνήθως αναλαμβάνεται από ειδικούς εμπειρογνώμονες. Η δίκαιη αξία των μηχανημάτων και των εγκαταστάσεων είναι συνήθως η αξία της αγοράς όπως καθορίζεται από εκτιμήσεις. Τα στοιχεία του Παθητικού χωρίζονται στις τεχνικές προβλέψεις και στις μη ασφαλιστικές υποχρεώσεις. Όλες οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να διαχωρίσουν τις τεχνικές τους προβλέψεις σε βέλτιστη εκτίμηση και σε περιθώριο κινδύνου. Το περιθώριο κινδύνου υπολογίζεται με βάση το κόστος διατήρησης του εποπτικού κεφαλαίου, για τους κινδύνους εκείνους που δεν μπορούν να αντισταθμιστούν. Πρόκειται για την μέθοδο που είναι γνωστή ως μέθοδος Κόστους Κεφαλαίου. Επιπλέον, για τις ασφαλιστικές εταιρίες ζωής προβλέπεται από την Οδηγία συγκεκριμένη μεθοδολογία, η οποία περιλαμβάνει την αποτίμηση των εγγυήσεων και των προαιρετικών παροχών. Οι τεχνικές προβλέψεις αποτελούν κομμάτι των υποχρεώσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, εφόσον θεωρούνται δεσμεύσεις από γεγονότα προηγούμενων ετών και αναλύονται στα άρθρα 76 έως 86 της Οδηγίας. Ο υπολογισμός τους με αναλογιστικές και στατιστικές μεθόδους πρέπει να πραγματοποιείται με συνετό, αξιόπιστο και αντικειμενικό τρόπο, χρησιμοποιώντας στοιχεία συνεπή με αυτά που παρέχουν οι χρηματοοικονομικές αγορές καθώς και τα γενικότερα διαθέσιμα δεδομένα των ασφαλιστικών κινδύνων. Ειδικότερα, ο υπολογισμός τους βασίζεται στην τρέχουσα αξία ρευστοποίησης τους και αναφέρεται στο ποσό που θα έπρεπε να πληρώσει μία ασφαλιστική εταιρία σήμερα εάν μεταβίβαζε τις ασφαλιστικές της υποχρεώσεις σε κάποια άλλη ασφαλιστική εταιρία. Το ποσό αυτό αποτελείται κυρίως από δύο μέρη: την βέλτιστη εκτίμηση των μελλοντικών χρηματικών ροών και το περιθώριο κινδύνου. Συγκεκριμένα, η αξία των τεχνικών προβλέψεων πρέπει να ισούται με το άθροισμα των δύο παραπάνω μερών.

Η μεθοδολογία που ακολουθείται απαιτεί μία σειρά βημάτων που αφορούν την ομαδοποίηση, την κατηγοριοποίηση, τις εντάξεις και τέλος τη χρήση επιτοκίου χωρίς κίνδυνο για την προεξόφληση των ταμειακών ροών.

Η βέλτιστη εκτίμηση αντιστοιχεί στο μέσο όρο των μελλοντικών ταμειακών ροών,

²⁹ International Financial Reporting Standard: Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο

σταθμισμένων βάσει πιθανοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη την χρονική αξία του χρήματος. Το περιθώριο κινδύνου αντιπροσωπεύει το κόστος της παροχής ενός ποσού επιλέξιμων Ιδίων Κεφαλαίων ίσου με το SCR, και θεωρείται απαραίτητο για την υποστήριξη των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Η σημαντικότερη αρχή πάνω στην οποία βασίζεται ο υπολογισμός των τεχνικών προβλέψεων είναι η αγοραία αξία. Στην περίπτωση που οι μελλοντικές ταμειακές ροές που συνδέονται με ασφαλιστικές υποχρεώσεις μπορούν να αναπαραχθούν με χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αγοραία αξία είναι άμεσα παρατηρήσιμη, η αξία των αποθεματικών προσδιορίζεται στη βάση της αγοραίας αξίας των εν λόγω χρηματοοικονομικών μέσων.

Δίνεται βάση δηλαδή, στους κινδύνους που μπορούν να αντισταθμιστούν, με παραδείγματα τέτοιων υποχρεώσεων τις εγγυήσεις που περιλαμβάνονται σε συμβόλαια ζωής και τα χρηματοοικονομικά δικαιώματα προαίρεσης για τα οποία δεν υπάρχει αβεβαιότητα για το ύψος και για τον χρόνο. Με αυτό τον τρόπο, δεν απαιτείται ξεχωριστός υπολογισμός της βέλτιστης εκτίμησης και του περιθωρίου κινδύνου, αντίθετα ο υπολογισμός των τεχνικών προβλέψεων γίνεται στο σύνολό του.

Μια δεύτερη περίπτωση είναι εκείνη όπου δεν υπάρχει αγοραία αξία αντίστοιχων χρηματοοικονομικών μέσων. Σε αυτή την περίπτωση γίνεται χρήση της αγοραίας αξίας για μέσα που μπορούν να παράγουν με παρόμοιο τρόπο τις μελλοντικές ταμειακές ροές που συνδέονται με τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις. Οι ροές αυτές πρέπει να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένες για τυχόν διαφορές μεταξύ της υπό εκτίμησης υποχρέωσης και των αξιογράφων. Διαθέτοντας λοιπόν τέτοια προϊόντα οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, είναι σε θέση να προσαρμόζονται με άλλα προϊόντα που διαθέτουν μη ασφαλιστικές επιχειρήσεις πχ. προϊόντα συσσώρευσης. Ως αποτέλεσμα δημιουργείται ένα χαρτοφυλάκιο με εμπορεύσιμα μέσα, το οποίο έχει παρόμοια συμπεριφορά με τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις. Συνεπώς η τιμή του χαρτοφυλακίου χρησιμοποιείται ως προσέγγιση της αξίας των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Ως τελευταία περίπτωση παρουσιάζεται εκείνη όπου δεν υπάρχει χρήση τιμών από την αγορά, αλλά ούτε και τα κατάλληλα παρόμοια αξιόγραφα, οπότε χρησιμοποιείται η μέθοδος της παρούσας αξίας με κατάλληλη προσαρμογή για τον κίνδυνο. Η παρούσα αξία, εάν εφαρμοστεί σωστά, μπορεί να εξελιχθεί ως λογική προσέγγιση της αξίας της αγοράς. Για την αποτίμηση των τεχνικών αποθεμάτων μιας τέτοιας υποχρέωσης που δεν μπορεί να αντισταθμιστεί, γίνεται ξεχωριστός υπολογισμός για τη βέλτιστη εκτίμηση και το περιθώριο κινδύνου, το οποίο υπολογίζεται βάσει του κόστους

κεφαλαίου, ενώ εξαιρείται ο κίνδυνος της αγοράς. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν η αγορά δεν έχει βάθος, διαφάνεια ή όταν υπάρχουν μη αμελητέοι ασφαλιστικοί κίνδυνοι .

Αναφορικά με τις τιμές της αγοράς, η αποτίμηση των στοιχείων μίας εταιρίας που παρατηρούνται με δεδομένη ποιότητα, εννοούνται οι αγορές με χαρακτηριστικά το βάθος, την εμπορευσιμότητα και την διαφάνεια και η αγοραία τιμή ισούται με το ποσό για το οποίο ένα στοιχείο του Ενεργητικού μπορεί να ανταλλαχθεί ή ένα στοιχείο του Παθητικού μεταβιβάζεται ή διακανονίζεται μεταξύ καλά πληροφορημένων ατόμων. Ωστόσο υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις όπου η αγοραία τιμή μπορεί να μην είναι δίκαιη, όπως συμβαίνει όταν υπάρχουν περιορισμοί στην μεταβίβαση των αξιολογίων δηλαδή όταν δεν μπορούν να ρευστοποιηθούν σε δευτερογενή αγορά, ή εάν η αγορά δεν έχει βάθος όπως όταν οι τιμές της αγοράς είναι διαθέσιμες παντού ή / και οι επενδυτές μπορούν να εκτελούν συναλλαγές χωρίς επίδραση στις τιμές . Σε ότι αφορά την αναμενόμενη παρούσα αξία των ασφαλιστικών υποχρεώσεων, θα πρέπει να αντιστοιχεί στην αναμενόμενη τιμή της πιθανοθεωρητικής κατανομής των μελλοντικών χρηματικών ροών, λαμβάνοντας υπόψη τη χρονική αξία του χρήματος. Στην ουσία, η βέλτιστη εκτίμηση αποτελεί το μέσο των αποτελεσμάτων από όλα τα πιθανά σενάρια, σταθμισμένο με την αντίστοιχη πιθανότητα τους, χρησιμοποιώντας την κατάλληλη καμπύλη επιτοκίου χωρίς κίνδυνο. Παρόλο που θα πρέπει να επικρατεί η αρχή κατά την οποία όλα τα σενάρια λαμβάνονται υπόψη, δεν είναι πάντα απαραίτητο να ενσωματώνονται όλα στον υπολογισμό, αλλά ούτε και να αναπτύσσονται κατανομές σε όλες τις περιπτώσεις. Η βέλτιστη εκτίμηση αντανάκλα αμερόληπτη προσδοκία και υπολογίζεται προοπτικά. Η προβολή των ταμειακών ροών λαμβάνει υπόψη όλες τις ταμειακές εισροές και εκροές που απαιτούνται για τον διακανονισμό των ασφαλιστικών υποχρεώσεων σε όλη τη διάρκεια ζωής

τους. Υπολογίζεται ακαθάριστη, χωρίς να αφαιρούνται τα ποσά που πρέπει να ανακτηθούν από αντασφαλιστικές συμβάσεις και από Φορείς Ειδικού Σκοπού ³⁰, ποσά που υπολογίζονται

χωριστά. Παράλληλα, βασίζεται σε ενημερωμένες, αξιόπιστες πληροφορίες και ρεαλιστικές παραδοχές και πραγματοποιείται με την χρήση αναλογιστικών και στατιστικών μεθόδων

³⁰ Οι Φορείς Ειδικού Σκοπού αναλαμβάνουν κινδύνους από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις χωρίς να είναι οι ίδιοι ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις. Τα ανακτήσιμα ποσά από Φορέα Ειδικού Σκοπού θα πρέπει να θεωρούνται ποσά που μπορούν να εκπίπτουν βάσει συμβάσεων αντασφάλισης ή αντεκχώρησης.

που αντανακλούν τους κινδύνους που επηρεάζουν τις ταμειακές ροές. Σχετικά με το περιθώριο κινδύνου είναι τέτοιο που να εξασφαλίζει ότι η αξία των τεχνικών προβλέψεων ισοδυναμεί με το επιπρόσθετο ποσό το οποίο οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις αναμένεται να απαιτήσουν προκειμένου να αναλάβουν και να ικανοποιήσουν τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις. Εάν μία επιχείρηση αποτιμά ξεχωριστά τη βέλτιστη εκτίμηση και το περιθώριο κινδύνου, το τελευταίο θα υπολογίζεται με τον καθορισμό του κόστους παροχής ποσού επιλέξιμων Ιδίων Κεφαλαίων. Εν ολίγοις, σε ότι αφορά τους κινδύνους που δεν αντισταθμίζονται, το περιθώριο κινδύνου υπολογίζεται ενιαία με την μέθοδο του κόστους κεφαλαίου. Το ποσοστό του κόστους κεφαλαίου που χρησιμοποιείται είναι κοινό για όλες τις ασφαλιστικές εταιρίες, πρέπει να αναθεωρείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και αντιστοιχεί στη διαφορά πάνω από το επιτόκιο χωρίς κίνδυνο που θα υποχρεώσει μία εταιρία με αξιολόγηση BBB ³¹, να επιλέξει να αυξήσει τα Ίδια Κεφάλαια. Αρχικά οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διαχωρίσουν τις υποχρεώσεις τους σε ομογενείς ομάδες κινδύνων, τουλάχιστον κατά κατηγορίες δραστηριοτήτων, προκειμένου να υπολογίσουν τις τεχνικές προβλέψεις αναλόγως με τους κινδύνους που αντανακλούν οι υποχρεώσεις τους. Για τις ασφαλιστικές εταιρίες ζωής υπάρχουν δεκαεφτά ομαδοποιήσεις, ενώ για τον κλάδο υγείας η ομαδοποίηση γίνεται σε SLT ³² δηλαδή σε υποχρεώσεις που έχουν την ίδια τεχνική βάση με τις υποχρεώσεις κλάδου ζωής, αλλά και NON SLT ³³ οι οποίες ακολουθούν τεχνική βάση όμοια με υποχρεώσεις κλάδου όχι ζωής, κατανέμοντας την κάλυψη των συμβολαίων στην κατάλληλη ομάδα. Ωστόσο, αρκετά πρακτικά θέματα έχουν προκύψει σχετικά με τον διαχωρισμό των συμβολαίων στις κατάλληλες ομάδες κινδύνου.

Στη συνέχεια γίνεται η κατηγοριοποίηση των τεχνικών προβλέψεων σε εκείνες τις

³¹ Οι Εταιρείες αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας ή συνηθέστερα Οίκοι αξιολόγησης είναι ιδιωτικές εταιρίες οικονομικού ενδιαφέροντος που προσφέρουν κυρίως συμβουλευτικές "ανεξάρτητες" και έγκυρες υπηρεσίες στη δευτερογενή αγορά. Αξιολογώντας την πιστοληπτική ικανότητα των δανειζόμενων (ιδιωτών, επιχειρήσεων, κρατών) καθώς επίσης και τα χρεόγραφα που εκδίδουν οι δανειζόμενοι παρέχουν σχετικές πληροφορίες υπέρ των ενδιαφερομένων ώστε να λαμβάνουν ασφαλέστερες χρηματοδοτικές αποφάσεις

³² Ορισμός : Similar to life insurance technics

³³ Ορισμός : Not Similar to life insurance technics

υποχρεώσεις που μπορούν να αντισταθμιστούν και σε εκείνες που δεν αντισταθμίζονται.

Οι Φορείς Ειδικού Σκοπού αναλαμβάνουν κινδύνους από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις χωρίς να είναι οι ίδιοι ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις. Τα ανακτήσιμα ποσά από Φορέα Ειδικού Σκοπού θα πρέπει να θεωρούνται ποσά που μπορούν να εκπίπτουν βάσει συμβάσεων αντασφάλισης ή αντεκχώρησης.

Οι τεχνικές προβλέψεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το σύνολο των μελλοντικών ταμειακών ροών. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνουν όλες τις πληρωμές, τις εισπράξεις, τα μελλοντικά προαιρετικά bonus, τις οικονομικές εγγυήσεις, τα options και τις επιπτώσεις των μελλοντικών αλλαγών στις οικονομικές και μη οικονομικές συνθήκες των δικαιωμάτων προαίρεσης. Σχετικά με τα απαιτούμενα κεφάλαια φερεγγυότητας, ο πυλώνας I εισάγει μία νέα μέθοδο υπολογισμού με δύο είδη μέτρησης των κεφαλαιακών απαιτήσεων, το MCR και το SCR, καθένα από τα οποία εξυπηρετεί διαφορετικό σκοπό. Όλες οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στον υπολογισμό τους, καθώς οι δύο αυτές κεφαλαιακές απαιτήσεις αντιπροσωπεύουν την άποψη του επόπτη σχετικά με το ελάχιστο επίπεδο κεφαλαίου που μία εταιρία πρέπει να κρατήσει προκειμένου να έχει λογικές προσδοκίες και να συνεχίσει να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της προς τους ασφαλισμένους. Ουσιαστικά, πρόκειται για έναν μηχανισμό πρόληψης της αφερεγγυότητας, τη λεγόμενη κλιμακωτή παρέμβαση. Ο μηχανισμός αυτός προβλέπει την εντονότερη παρέμβαση της εποπτικής αρχής μεταξύ των δύο επιπέδων κεφαλαιακών απαιτήσεων, δηλαδή του SCR και MCR, υπό μορφή καθοδήγησης προκειμένου να αποφευχθεί η αφερεγγυότητα. Παράλληλα, επιτρέπει την έγκριση και την ανάλογη παρέμβαση της εκάστοτε εποπτικής αρχής, προκειμένου να διασφαλιστεί η λήψη διορθωτικών μέτρων στη σωστή χρονική στιγμή. Οι εταιρίες μπορούν να κρατούν κεφάλαια επιπλέον των απαιτήσεων του επόπτη για ποικίλους

λόγους.

Ο υπολογισμός του MCR που αντιστοιχεί στο VAR³⁴ των βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με επίπεδο εμπιστοσύνης 85% για περίοδο ενός έτους, απεικονίζει το ελάχιστο κεφάλαιο φερεγγυότητας μιας ασφαλιστικής εταιρίας, κάτω του οποίου οι ασφαλισμένοι και όλοι οι δικαιούχοι εκτίθενται σε μη αποδεκτό επίπεδο κινδύνου, με αποτέλεσμα τα συμφέροντα τους να απειλούνται εάν η ασφαλιστική συνεχίσει τις εργασίες της. Το αποτέλεσμα του

³⁴ Αντιστοιχεί στην αξία σε κίνδυνο των βασικών ιδίων κεφαλαίων. (Value-at-Risk)

MCR, αντικατοπτρίζει το επίπεδο του κεφαλαίου κάτω από το οποίο ενεργοποιείται η παρέμβαση της εποπτικής αρχής, γεγονός ικανό να οδηγήσει ακόμα και σε ανάκληση της άδειας λειτουργίας. Σκοπός του MCR είναι να θέσει ένα επίπεδο ελέγχου, στο οποίο το Ενεργητικό της εταιρίας θα υπερβαίνει κατά ένα επαρκές περιθώριο την αξία των υποχρεώσεων απέναντι στους κατόχους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Επίσης επιδιώκει τη διασφάλιση της βραχυχρόνιας επιβίωσης της εταιρίας, έως ότου μπορέσει να μεταφέρει το χαρτοφυλάκιο της σε άλλη εταιρία ή μέχρι να συλλέξει τα αναγκαία κεφάλαια για την επιβίωση της. Το απόλυτο κατώτατο όριο του MCR ορίζεται από το άρθρο 129 της Οδηγίας και είναι 3.2 εκατ. € για ασφαλιστικές εταιρίες ζωής. Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του MCR είναι απλή, με καθορισμένο τύπο υπολογισμού και ορίζεται ως ποσοστό του SCR. Υπολογίζεται ανά τρίμηνο, με χρήση

γραμμικής συνάρτησης και προκύπτει ως αποτέλεσμα το 25% ή 45% του SCR.

Το SCR αντιπροσωπεύει το επιθυμητό επίπεδο κεφαλαίου που επιτρέπει σε μία ασφαλιστική εταιρία να απορροφήσει σημαντικές και απρόβλεπτες ζημιές, δίνοντας παράλληλα την επιβεβαίωση στους κατόχους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων της, ότι η εταιρία είναι σε θέση να καλύψει τις υποχρεώσεις της. Οι ασφαλιστικές εταιρίες που θα είναι σε θέση να καλύψουν το SCR θα είναι ισχυρές και θα μπορούν να διοικούν τις εργασίες τους χωρίς παρέμβαση από τις εποπτικές αρχές, οι οποίες θα υπόκεινται μόνο σε τακτικούς ελέγχους.

Αποτελεί το απαιτούμενο κεφάλαιο φερεγγυότητας, δηλαδή όλα τα κεφάλαια που χρειάζεται μία επιχείρηση για να περιορίσει την πιθανότητα χρεωκοπίας της. Ο υπολογισμός που απαιτείται για την απαίτηση του κεφαλαίου φερεγγυότητας είναι βασισμένος στον κίνδυνο, υπολογίζεται με τη χρήση της μεθόδου αξίας σε κίνδυνο των βασικών Ιδίων Κεφαλαίων, μέσα από ανάλυση ιστορικών δεδομένων και αντιστοιχεί στο οικονομικό κεφάλαιο που πρέπει να διαθέτει μια ασφαλιστική εταιρία ώστε να περιορίσει την πιθανότητα πτώχευσης στο 0.5% για περίοδο ενός έτους.

Είναι μία προοπτικά υπολογιζόμενη συνολική απαίτηση, που λαμβάνει υπόψη όλους τους κινδύνους που μπορούν να ποσοτικοποιηθούν, όπως είναι ο κίνδυνος της αγοράς, ο λειτουργικός κίνδυνος, ο ασφαλιστικός κίνδυνος και ο πιστωτικός κίνδυνος. Δείχνει όλες τις ενδεχόμενες ζημιές εντός ενός έτους, δηλαδή τις ενδεχόμενες μεταβολές στην αξία του Ενεργητικού μείον την αξία του Παθητικού, καθώς και την καθαρή επίπτωση όλων των τεχνικών μείωσης των κινδύνων.

Υπολογίζεται τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο μετά από έγκριση του διοικητικού συμβουλίου, ενώ οι εποπτικές αρχές θα το εγκρίνουν μόνο εάν η εταιρία διαθέτει ισχυρό σύστημα διαχείρισης κινδύνων. Εφόσον προκύψει οποιαδήποτε απόκλιση από το προφίλ κινδύνου, η επιχείρηση υπολογίζει ξανά το SCR και ενημερώνει τις εποπτικές αρχές. Σε περίπτωση που δεν καλύπτεται το SCR, θα πρέπει να ενημερώνονται άμεσα οι εποπτικές αρχές εντός διμήνου και να προσκομίζεται σχέδιο ανάκαμψης προκειμένου να καλυφθεί το SCR στο επόμενο εξάμηνο. Μια ασφαλιστική εταιρία έχει την δυνατότητα να επιλέγει τον τρόπο υπολογισμού των κεφαλαιακών της απαιτήσεων, είτε χρησιμοποιώντας την τυποποιημένη μεθοδολογία όπως έχει καθοριστεί από τον επόπτη, είτε να αναπτύξει το δικό της εσωτερικό μοντέλο³⁵ προκειμένου να αντανakλά τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η συγκεκριμένη επιχείρηση.

Εάν επιλεγεί η δεύτερη μέθοδος ο ασφαλιστής χρειάζεται την έγκριση του επόπτη. Οι μεγάλες επιχειρήσεις επιλέγουν το δικό τους εσωτερικό μοντέλο, με σκοπό να ξεπεράσουν την συντηρητικότητα που αποτελεί χαρακτηριστικό της τυποποιημένης μεθόδου.

Ένα εσωτερικό υπόδειγμα αντανakλά καλύτερα το προφίλ κινδύνου της ασφαλιστικής εταιρίας σε σχέση με την τυπική προσέγγιση. Για την υιοθέτηση ενός τέτοιου μοντέλου, θα πρέπει να πραγματοποιούνται από πλευράς εταιρίας οι απαιτούμενες δοκιμές αλλά και τα πρότυπα για την έγκριση του. Συγκεκριμένα, η ασφαλιστική εταιρία θα πρέπει να πραγματοποιεί: έλεγχο χρήσης, στατιστικά πρότυπα ποιότητας, πρότυπα διαμόρφωσης, επικύρωση και τεκμηρίωση. Οι βασικοί κίνδυνοι³⁶ στους οποίους εκτίθεται μία ασφαλιστική εταιρία και στους οποίους καλείται να ανταπεξέλθει μέσω του υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων είναι τουλάχιστον οι κάτωθι: λειτουργικός κίνδυνος, πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος αγοράς, ασφάλιση υγείας, ασφάλιση ζωής, ασφάλιση ζημιών.

Ο υπολογισμός των παραπάνω κινδύνων στα πλαίσια του καθορισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων με τη χρήση της τυποποιημένης μεθόδου, στοχεύει στη σωστή ισορροπία μεταξύ της ευαισθησίας στον κίνδυνο και στην πρακτικότητα. Παράλληλα, παρέχει τη δυνατότητα

³⁵ Το εσωτερικό μοντέλο (υπόδειγμα) αναφέρεται σε ένα σύστημα διαχείρισης κινδύνων, το οποίο έχει αναπτυχθεί από την ασφαλιστική με σκοπό την ανάλυση της συνολικού προφίλ κινδύνου, την ποσοτικοποίηση των κινδύνων και του καθορισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων. (Χατζηβασίλογλου, Φερεγγυότητα II (4η παρουσίαση - Εσωτερικά υποδείγματα), 2009)

³⁶ Βλ. Άρθρο 101 (4) Οδηγίας Solvency II

χρήσης ιδίων παραμέτρων για όλες τις ασφαλιστικές εταιρίες χωρίς να υπάρχουν κανόνες επιλεξιμότητας των περιουσιακών στοιχείων. Πρόκειται για μια απλή φόρμουλα που αντικατοπτρίζει τους πιθανούς κινδύνους, σε όλα τα επίπεδα εργασιών της ασφαλιστικής εταιρίας. Υπό τη μέθοδο αυτή, οι Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Φερεγγυότητας ισούνται με το άθροισμα των Βασικών Κεφαλαίων Φερεγγυότητας και των Απαιτήσεων Φερεγγυότητας του.

Το εσωτερικό μοντέλο αναφέρεται σε ένα σύστημα διαχείρισης κινδύνων, το οποίο έχει αναπτυχθεί από την ασφαλιστική με σκοπό την ανάλυση της συνολικού προφίλ κινδύνου, την ποσοτικοποίηση των κινδύνων και του καθορισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων λειτουργικού κινδύνου, αφαιρώντας ένα συντελεστή προσαρμογής για το μετριασμό του κινδύνου που προσφέρει η πιθανή μελλοντική συμμετοχή στα κέρδη. Επιπροσθέτως, είναι σημαντικό τα Ίδια Κεφάλαια να έχουν διάρκεια αντίστοιχη με εκείνη των ασφαλιστικών υποχρεώσεων και να είναι απαλλαγμένα από υποχρεώσεις και βάρη.

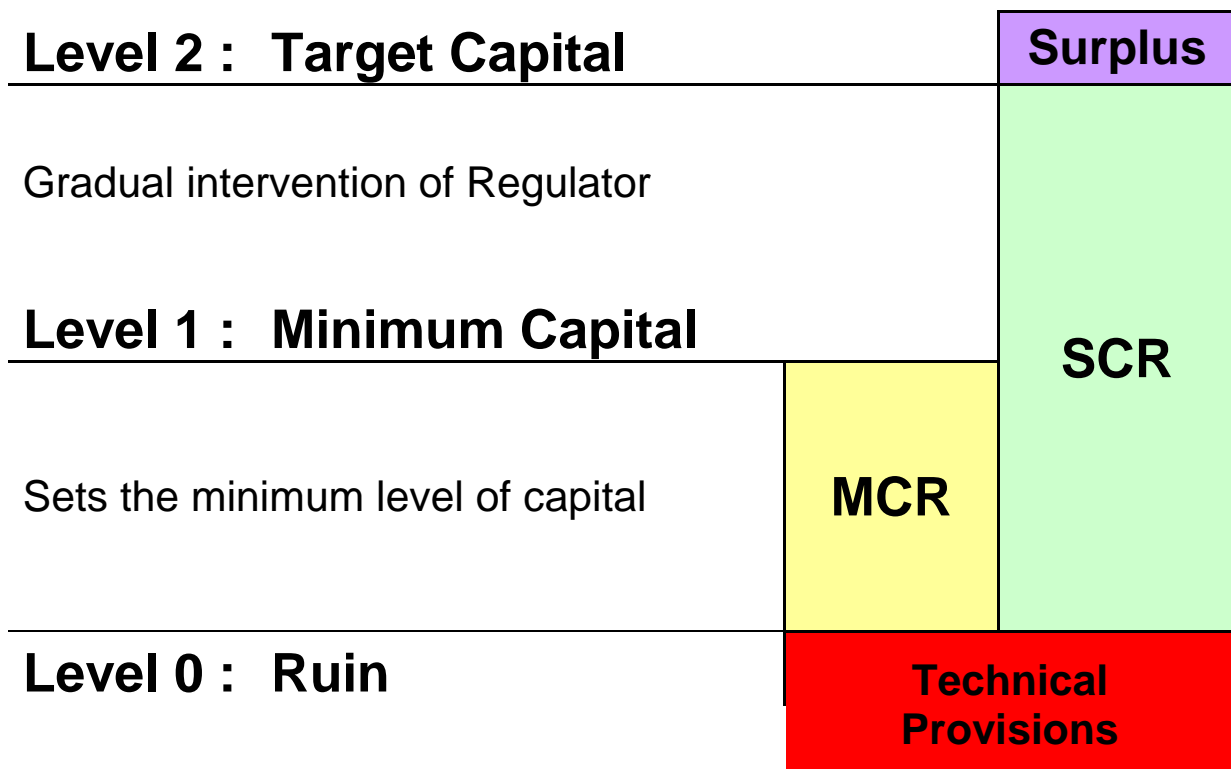
Εξάλλου, οι τρεις προαναφερόμενες κατηγορίες είναι απόλυτα συνδεδεμένες με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας. Ως εκ τούτου, το SCR θα πρέπει τουλάχιστον κατά το ένα τρίτο του να καλύπτεται από κεφάλαια της πρώτης κατηγορίας αλλά μπορεί να περιλαμβάνει κεφάλαια και των άλλων δύο κατηγοριών, ενώ τα κεφάλαια της τρίτης κατηγορίας δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το ένα τρίτο του SCR. Αντιθέτως, το MCR μπορεί να καλυφθεί μόνο με τα κεφάλαια των δύο πρώτων κατηγοριών. Η αντίστοιχη προϋπόθεση για το MCR είναι ότι τα στοιχεία της κλάσης ένα θα πρέπει να είναι τουλάχιστον το 50% του MCR.

Η Οδηγία διαχωρίζει περαιτέρω τα Ίδια Κεφάλαια με τη μέθοδο της διαβάθμισης, αναλόγως του σκοπού που εξυπηρετούν. Έτσι, τα κεφάλαια διαχωρίζονται σε εκείνα τα οποία συμβάλουν στη πλήρη απορρόφηση ζημιών ώστε η ασφαλιστική εταιρία να εξακολουθεί να λειτουργεί, αλλά και σε εκείνα που προστατεύουν τους δικαιούχους σε περίπτωση αφερεγγυότητας και διασφαλίζουν ότι οι ζημιές δεν θα επηρεάσουν τους ασφαλισμένους αλλά τους μετόχους. Τα σχετικά άρθρα στο Solvency II σχεδιάστηκαν με σκοπό να εξασφαλίσουν ότι οι εταιρίες έχουν την σωστή ποιότητα κεφαλαίων για να ανταποκρίνονται στις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις. Είναι μείζονος σημασίας, οι εταιρίες να κατανοήσουν πως λειτουργούν και να έχουν επαρκή Ίδια Κεφάλαια για να καλύψουν τις κεφαλαιακές τους απαιτήσεις. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάζουν τις όποιες επιπτώσεις αλλαγής κριτηρίων επιλεξιμότητας στα υφιστάμενα κεφάλαια τους, καθώς και στο μελλοντικό πλάνο των κεφαλαίων τους. Αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του

ισολογισμού όπως ορίζεται στον πυλώνα I ενώ ακόμα και μικρές αλλαγές στην καμπύλη των επιτοκίων οδηγούν σε δραματικές αλλαγές στα Ίδια Κεφάλαια. Η Οδηγία δίνει επίσης την δυνατότητα στους επόπτες να θέτουν κεφαλαιακές προσαυξήσεις όταν κρίνουν ότι μία ασφαλιστική εταιρία δεν διατηρεί επαρκή κεφάλαια. Αυτή η προσαύξηση και το υπολογιζόμενο SCR αποτελούν στην ουσία το νέο SCR για την εξεταζόμενη περίοδο. Οι περιπτώσεις στις οποίες δημιουργείται απαίτηση κεφαλαιακής προσαύξησης είναι αφενός όταν το προφίλ κινδύνου αποκλίνει σημαντικά από τις υποθέσεις που υπόκεινται στο SCR είτε αυτό είναι υπολογισμένο με την τυποποιημένη μέθοδο είτε με κάποιο εσωτερικό μοντέλο, αφετέρου όταν υπάρχει ελλιπής διακυβέρνηση, σύμφωνα με το άρθρο 37. Προτού καθοριστούν οι κεφαλαιακές προσαυξήσεις, οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τα αποτελέσματα από την διαδικασία της ORSA και από την διαδικασία SRP³⁷. Ωστόσο βάσει του άρθρου 119 της Οδηγίας – Πλαίσιο, σε περίπτωση που η απόκλιση ανάμεσα στα αποτελέσματα της εφαρμοζόμενης τυποποιημένης μεθόδου και των κεφαλαιακών απαιτήσεων εξακολουθούν να υφίστανται, οι επόπτες μπορούν να απαιτήσουν από τις επιχειρήσεις να χτίσουν ένα εσωτερικό υπόδειγμα για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων ή των συναφών κινδύνων. Υπό το καθεστώς της νέας Οδηγίας - Πλαίσιο Solvency II, θεσπίζεται ως βάση των επενδυτικών κανόνων η αρχή του Συνετού Επενδυτή και περιγράφεται ολόκληρη η λειτουργία των επενδύσεων μιας ασφαλιστικής επιχείρησης. Οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να επενδύουν σε περιουσιακά στοιχεία, τον κίνδυνο των οποίων, μπορούν να ελέγχουν, να παρακολουθούν και να διαχειρίζονται. Τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την κάλυψη των τεχνικών αποθεμάτων επενδύονται με τρόπο κατάλληλο προς τη φύση καθώς και τη διάρκεια των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Οι επενδύσεις αναφέρονται είτε σε στοιχεία του Ενεργητικού που καλύπτουν τεχνικές διατάξεις, είτε σε στοιχεία που καλύπτουν κεφαλαιουχικές απαιτήσεις φερεγγυότητας και σε αδέσμευτα στοιχεία του Ενεργητικού μιας επιχείρησης. Σύμφωνα με την παραπάνω αρχή, υπαγορεύεται στις επιχειρήσεις να πραγματοποιούν επενδύσεις με γνώμονα το συμφέρον των ασφαλισμένων. Είναι απαραίτητο επομένως να αντιστοιχούν επαρκώς τις επενδύσεις με τις υποχρεώσεις τους, καθώς και να λαμβάνουν υπόψη τους χρηματοπιστωτικούς κινδύνους που είναι εκτεθειμένη μια επιχείρηση, όπως είναι ο κίνδυνος ρευστότητας και ο κίνδυνος συγκέντρωσης. Συνολικά

³⁷ Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης

για τις επενδύσεις δεν υπάρχουν καθορισμένες κατηγορίες, ούτε απαιτείται εποπτική έγκριση για τον έλεγχο των στοιχείων που χρησιμοποιούνται, αλλά οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δώσουν προσοχή και σε αυτό το κομμάτι του Πυλώνα I, καθώς ενδέχεται να επιβαρύνουν τα συνολικά κεφάλαια φερεγγυότητας τους.

3.7.2 ΠΥΛΩΝΑΣ II

Ο πυλώνας II αναφέρεται στις ποιοτικές όψεις των εσωτερικών ελέγχων μιας εταιρίας, των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων αλλά και την προσέγγιση εποπτικής αξιολόγησης. Οι ποιοτικές – εποπτικές απαιτήσεις μίας ασφαλιστικής εταιρίας υπό την Φερεγγυότητα II χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες, την πρώτη που εμπεριέχει τους γενικούς κανόνες εποπτείας και την δεύτερη που περιλαμβάνει το σύστημα διακυβέρνησης μιας ασφαλιστικής εταιρίας.

Ο κυριότερος στόχος της εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, όπως ρυθμίστηκε από την Οδηγία - Πλαίσιο, είναι η προστασία των αντισυμβαλλομένων και κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Επιπλέον, επιδιώκεται η δημιουργία δίκαιων και σταθερών αγορών που οδηγεί σε χρηματοοικονομική σταθερότητα σε διεθνές επίπεδο.

Η εποπτεία θα πρέπει να βασίζεται σε μία διερευνητική προσέγγιση προσανατολισμένη στον κίνδυνο, ακολουθώντας τις γενικότερες καινοτόμες αρχές που θέτει η Φερεγγυότητα II. Με αυτό τον τρόπο θα παρέχεται η δυνατότητα δημιουργίας συστήματος, που θα αντανακλά τους πραγματικούς κινδύνους των εταιριών. Το σύστημα θα ακολουθεί ορθές οικονομικές αρχές και θα χρησιμοποιεί τις τρέχουσες πληροφορίες των χρηματοπιστωτικών αγορών. Εξίσου σημαντική είναι η σημασία της αρχής της αναλογικότητας η οποία ισχύει για όλες τις απαιτήσεις στην Οδηγία – Πλαίσιο και δεν επιβαρύνει πολύ τις μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις. Κάτω από αυτή την αρχή, όλες οι εποπτικές δραστηριότητες θα πρέπει να ασκούνται κατά αυτό τον τρόπο. Οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να έχουν όλες τις απαραίτητες αρμοδιότητες προκειμένου να μπορούν να δράσουν αποτελεσματικά και να εκτελέσουν τα που ορίζονται. Μια από τις σημαντικές ρυθμίσεις του Πυλώνα II είναι η θέσπιση της διαδικασίας εποπτικής αξιολόγησης⁵², με κύριο σκοπό τον εντοπισμό εκείνων των επιχειρήσεων με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, όπως είναι τα θέματα οργάνωσης τα οποία προσδίδουν υψηλό προφίλ κινδύνου στην εταιρία. Η παραπάνω διαδικασία διασφαλίζει ότι οι ασφαλιστές παρακολουθούν και διαχειρίζονται σωστά τους κινδύνους αλλά διαθέτουν επιπλέον τα επαρκή κεφάλαια και ως εκ τούτου θα πρέπει να εφαρμόζεται περιοδικά. Οι εποπτικές αρχές, στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, αξιολογούν το σύστημα διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων που θέτουν σε εφαρμογή οι ασφαλιστικές εταιρίες για το σκοπό της συμμόρφωσής τους ως προς την οδηγία και αφορούν κινδύνους, τους οποίους αντιμετωπίζει ή ενδέχεται να αντιμετωπίσει. Επίσης, οι εποπτικές αρχές αξιολογούν τη δυνατότητα των ασφαλιστικών

επιχειρήσεων, να ανταποκριθούν σε πιθανά καταστροφικά γεγονότα ή δυσμενείς μεταβολές στις οικονομικές συνθήκες με αρνητικές επιπτώσεις στη συνολική χρηματοοικονομική κατάσταση τους. Εξίσου σημαντικό είναι να διαθέτουν οι εποπτικές αρχές τα κατάλληλα εργαλεία για την παρακολούθηση τέτοιων καταστάσεων. Αν οι εποπτικές αρχές παρουσιάζονται δυσαρεστημένες από την αξιολόγηση μίας εταιρίας σχετικά με τα κεφάλαια βασισμένα στον κίνδυνο ή την ποιότητα των ρυθμίσεων για την διαχείριση κινδύνου, έχουν την δυνατότητα να επιβάλλουν υψηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις από τις ήδη υπολογιζόμενες υπό τον πρώτο πυλώνα του πλαισίου. Οι πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις επιβάλλονται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως όταν υπάρχει απόκλιση από τις παραδοχές της τυποποιημένης προσέγγισης, δηλαδή εάν η τυποποιημένη μέθοδος δεν αντικατοπτρίζει το ιδιαίτερο προφίλ κινδύνου μιας επιχείρησης. Αντίστοιχη είναι η περίπτωση όπου εμφανίζονται αποκλίσεις από τις παραδοχές του εσωτερικού μοντέλου, όπως συμβαίνει στην περίπτωση που ορισμένοι ποσοτικοποιημένοι κίνδυνοι δεν λαμβάνονται επαρκώς υπόψη, καθώς και στην περίπτωση ύπαρξης προβλημάτων διακυβέρνησης. Οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να υποχρεώνουν τις ασφαλιστικές εταιρίες να αποκαταστήσουν τις ελλείψεις που οδηγούν σε πρόσθετη κεφαλαιακή απαίτηση, ελέγχοντας την πρόοδο της επιχείρησης σε ότι αφορά αυτό το κομμάτι τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, γνωστοποιώντας παράλληλα τα αντίστοιχα συμπεράσματα. Αυτή η πρόσθετη κεφαλαιακή απαίτηση μπορεί να έχει ακόμα και μόνιμο χαρακτήρα στο ενδεχόμενο ύπαρξης σημαντικών αποκλίσεων της επιχείρησης από το προφίλ κινδύνου ή στην αναποτελεσματικότητα κατά την ανάπτυξη εσωτερικού μοντέλου. Σε ότι αφορά την εφαρμογή της αποτελεσματικής εποπτείας, οι ασφαλιστικές εταιρίες οφείλουν να συμμορφώνονται σε αρχές, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή και αυξάνοντας παράλληλα την ευθύνη της διοίκησης σε σχέση με το μέχρι σήμερα ισχύον πλαίσιο. Συγκεκριμένα, ο διοικητικός ή διαχειριστικός φορέας μίας επιχείρησης είναι εκείνος που έχει την τελική ευθύνη για τη συμμόρφωση της εταιρίας ως προς τις ποιοτικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις της εποπτείας της Οδηγίας. Το καθεστώς της εποπτείας απαιτεί από τους ασφαλιστές να διατηρούν πολιτικές εταιρικής διακυβέρνησης, πρακτικές, δομή και να αναλαμβάνουν υγιή διαχείριση κινδύνων σε σχέση με όλες τις δραστηριότητες της εταιρίας. Το Solvency II απαιτεί τον καθορισμό τεσσάρων ελεγκτικών λειτουργιών ως μέρος του συστήματος διακυβέρνησης, καθεμία από τις οποίες ασκεί τουλάχιστον συγκεκριμένες δραστηριότητες όπως αυτές σκιαγραφούνται στην Οδηγία - Πλαίσιο και ενσωματώνονται με περαιτέρω απαιτήσεις και καθοδήγηση στα επίπεδα 2 και 3. Αυτές οι λειτουργίες είναι:

διαχείριση κινδύνων, συμμόρφωση, εσωτερικός έλεγχος, αναλογιστική λειτουργία. Η ύπαρξη ενός σωστού συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος της φερεγγυότητας. Ένα τέτοιο ισχυρό σύστημα, παράλληλα με τις επαγγελματικές συμβουλές σε σχέση με όλες τις δραστηριότητες μιας ασφαλιστικής εταιρίας, θα βελτιώσει την αντικειμενικότητα και την απαιτούμενη ισορροπία στη δομή της διακυβέρνησης. Μερικοί κίνδυνοι μπορούν να αναγνωριστούν μόνο μέσω συστημάτων εταιρικής διακυβέρνησης και να αντιμετωπιστούν καλύτερα μέσω καθορισμένων απαιτήσεων. Οι γενικές απαιτήσεις θα πρέπει να είναι πλήρεις υπό το νέο καθεστώς, με στόχο την ομοιομορφία με τις αντίστοιχες απαιτήσεις του τραπεζικού κλάδου.

Ένας από του κυριότερους στόχους του πυλώνα αυτού είναι η προώθηση εγκεκριμένων και με συνέπεια προτύπων διαχείρισης κινδύνων. Από τους ασφαλιστές, απαιτείται να διατηρούν ένα σύστημα διακυβέρνησης το οποίο θα εμπεριέχει την διαχείριση κινδύνων μαζί με τις διατάξεις για εποπτική αναφορά και κοινοποίηση των πληροφοριών.

Βάσει του άρθρου 43 της Οδηγίας, απαιτείται από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις να διατηρούν ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων. Συγκεκριμένα, απαιτείται να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι κίνδυνοι στους οποίους είναι εκτεθειμένη ή μπορεί να εκτεθεί μία επιχείρηση. Άλλωστε, η οποιαδήποτε αδυναμία στα συστήματα ελέγχου αφήνει τις επιχειρήσεις εκτεθειμένες σε εξωτερικά γεγονότα που μπορούν να προκαλέσουν δυσμενείς οικονομικές συνέπειες. Θα πρέπει το σύστημα διαχείρισης κινδύνων να ενσωματωθεί πλήρως σε όλες τις ασφαλιστικές ως αναπόσπαστο κομμάτι της λειτουργίας τους. Το συγκεκριμένο σύστημα θα είναι υπεύθυνο για την έγκριση οποιουδήποτε εσωτερικού μοντέλου που κατατίθεται, ως μέσο υπολογισμού των ρυθμιστικών κεφαλαίων. Οι κίνδυνοι που υπολογίζονται στο SCR, καθώς και εκείνοι που δεν συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του SCR, όπως είναι ο κίνδυνος ρευστότητας ή ο κίνδυνος φήμης, αποτελούν κομμάτι δουλειάς με υπεύθυνο το τμήμα διαχείρισης κινδύνου. Το νέο πλαίσιο απαιτεί την πλήρη ενσωμάτωση των δραστηριοτήτων κινδύνου και διαχείρισης κεφαλαίων, ώστε οποιοδήποτε εσωτερικό μοντέλο να είναι συνεπές με τη Δοκιμή Χρήσεως. Παρόλα αυτά, ακόμα και οι απαιτήσεις για πληροφόρηση του κοινού, συμπεριλαμβάνουν περιγραφές για τον τρόπο με τον οποίο η ασφαλιστική εταιρία διαχειρίστηκε τους κινδύνους της. Η ORSA αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του συστήματος διαχείρισης κινδύνου και πρόκειται για την απαίτηση από τις επιχειρήσεις να αξιολογούν το επίπεδο των κινδύνων που αντιμετωπίζουν και το επίπεδο της φερεγγυότητας που απαιτείται προκειμένου να περιοριστούν οι κίνδυνοι

που έχουν ανιχνευτεί. Πρόκειται για το σύνολο των διαδικασιών που συμπεριλαμβάνουν τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, την παρακολούθηση, τη διαχείριση και τις αναφορές τόσο μακροπρόθεσμα όσο βραχυπρόθεσμα για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει ή πρόκειται να αντιμετωπίσει και για τον καθορισμό των Ιδίων Κεφαλαίων που θεωρούνται απαραίτητα ώστε να διασφαλίζεται ότι οι συνολικές ανάγκες φερεγγυότητας ικανοποιούνται κάθε στιγμή. Αντανακλά τη διάθεση της εταιρίας για ανάληψη κινδύνου και αποτελεί εργαλείο για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων. Δεδομένης της ανάγκης για ενσωμάτωση της διαχείρισης κινδύνου με το κεφάλαιο, σε περίπτωση αλλαγής, τα ανώτερα διοικητικά στελέχη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα των αλλαγών και να τα απεικονίζουν στην ORSA, καθώς αυτή περιλαμβάνει τα στοιχεία που υποδηλώνουν τη διάθεση της εταιρίας για ανάληψη κινδύνου σε συνδυασμό με το επίπεδο κεφαλαίου που απαιτείται για τη λειτουργία της. Η συγκεκριμένη διαδικασία παρέχει τη δυνατότητα σύγκρισης των πραγματικών κεφαλαίων που είναι διαθέσιμα με τις ρυθμιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και εντοπίζει τα σημεία που υπάρχουν διαφορές με το επίπεδο του οικονομικού κεφαλαίου της ασφαλιστικής εταιρίας. Συγχρόνως βοηθάει σημαντικά τις επιχειρήσεις να καταλήξουν στο SCR. Προκειμένου να εξασφαλιστεί συνέπεια θα πρέπει να τηρούνται οι ίδιες υποθέσεις τόσο στη διαδικασία της ORSA όσο και στο εσωτερικό μοντέλο.

Τα αποτελέσματα της διαδικασίας της ORSA πρέπει να υποβάλλονται στις εποπτικές αρχές. Η ORSA παρέχει στους επόπτες τα πρώτα δείγματα για την κατάσταση της φερεγγυότητας μιας ασφαλιστικής εταιρίας, σε περίπτωση χρησιμοποίησης εσωτερικού υποδείγματος, καθώς ο ασφαλιστής ενδέχεται να παραβιάσει το MCR. Συνεπώς οι επόπτες οδηγούνται σε κάποια συμπεράσματα σχετικά με την ικανότητα της ίδιας της επιχείρησης να αξιολογεί τους κινδύνους της. Σε περίπτωση αλλαγών, τα αρμόδια στελέχη θα πρέπει να εκτιμούν εκ νέου τα αποτελέσματα στις ανάγκες για φερεγγυότητα και να τα καταγράφουν στην ORSA. Αναφορικά με το σύστημα εσωτερικού ελέγχου μίας εταιρίας, πρέπει να είναι ανάλογο της φύσης, της κλίμακας, της πολυπλοκότητας της, προκειμένου αυτό να καθίσταται αποτελεσματικό. Για αυτό το σκοπό, οι εταιρίες θα πρέπει να υιοθετήσουν αρχές εσωτερικού ελέγχου με τις οποίες θα μπορούν να διασφαλίζουν την υγιή διαχείριση κινδύνων αλλά και τις γενικές οδηγίες για την διαχείριση των τεχνικών αποθεμάτων και των συμβολαίων. Το παραπάνω επιτυγχάνεται με την παρακολούθηση διαχειριστικών και λογιστικών διαδικασιών της επιχείρησης, με διαδικασίες δημοσιοποίησης αλλά και με την παράλληλη λειτουργία της συμμόρφωσης υπό μορφή οδηγιών στο αρμόδιο διαχειριστικό -

εποπτικό όργανο σχετικά με τους νόμους, τους κανόνες και τις λοιπές εποπτικές οδηγίες. Οι επιχειρήσεις που διαθέτουν εσωτερικό μοντέλο ελέγχου θα πρέπει να διαβεβαιώνουν ότι υπακούει στις ελάχιστες απαιτήσεις του άρθρου 46 με αναπροσαρμογή. Από την άλλη πλευρά, απαιτείται ο αποτελεσματικός εσωτερικός λογιστικός έλεγχος. Στην ουσία πρόκειται για μία ανεξάρτητη και μόνιμη λειτουργία ελέγχου η οποία εξετάζει πρωτίστως τη συμμόρφωση με τις εσωτερικές διαδικασίες και στρατηγικές και κατόπιν αξιολογεί το σύστημα εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την επάρκεια και την καταλληλότητα του. Η Οδηγία - Πλαίσιο στο άρθρο 47 επιβάλλει την αναλογιστική λειτουργία σε όλες τις ασφαλιστικές εταιρίες ως ο παραδοσιακός διαχειριστής των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι εταιρίες και καθορίζει νέα καθήκοντα που μέχρι πρότινος δεν αναλαμβάνονταν από αναλογιστές μέσα στις ασφαλιστικές εταιρίες. Η αναλογιστική λειτουργία θα πρέπει να επιτρέπει τον συντονισμό για τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων, να αξιολογεί την ποιότητα των στοιχείων που χρησιμοποιούνται κατά τον παραπάνω υπολογισμό, καθώς και να εξασφαλίζει την καταλληλότητα των μεθόδων. Η ίδια αρχή επικρατεί κατά τους υπολογισμούς των SCR και MCR, συνεισφέροντας στην αποτελεσματική εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης κινδύνων. Αναφορά γίνεται και στην περίπτωση εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων υπό το νέο καθεστώς φερεγγυότητας, όπου τίθενται οι απαιτήσεις προς τις ασφαλιστικές εταιρίες οι οποίες οφείλουν να ενημερώνουν έγκαιρα τις εποπτικές αρχές για τέτοιες δραστηριότητες. Με την εξωτερική ανάθεση, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις έχουν την πλήρη ευθύνη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που εξασφαλίζουν ότι οι αναθέσεις δεν μειώνουν την ποιότητα του συστήματος διακυβέρνησης, δεν αυξάνουν τον λειτουργικό κίνδυνο, δε δυσκολεύουν το έργο των εποπτικών αρχών και δεν υπονομεύουν την ποιότητα των υπηρεσιών. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εποπτεία των εξωποριστικών δραστηριοτήτων, απαιτείται από τις εποπτικές αρχές να διαθέτουν τα απαραίτητα δικαιώματα πρόσβασης στα δεδομένα που διατηρεί ο πάροχος εξωτερικών υπηρεσιών. Σε γενικές γραμμές, οι απαιτήσεις του δεύτερου πυλώνα φερεγγυότητας II αποτελούν ίσως τη μεγαλύτερη πρόκληση από πλευράς εκτέλεσης, δεδομένου ότι απαιτούν αλλαγές στην πολιτική βασισμένη στον κίνδυνο μέσα στην εταιρία σε όλα τα επίπεδα μέχρι το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας.

3.7.3 ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙΙ

Ο πυλώνας ΙΙΙ διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στο πλαίσιο του Solvency ΙΙ με την εξασφάλιση μεγαλύτερης διαφάνειας. Συμπληρώνει τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις, όπως αυτές καθορίζονται από τον πυλώνα Ι, αλλά και τις απαιτήσεις από την διαδικασία εποπτικής αξιολόγησης όπως ορίστηκε στον πυλώνα ΙΙ. Οι απαιτήσεις αυτού του πυλώνα θα οδηγήσουν σε πειθαρχία της αγοράς, ώστε να υποστηρίζει τους γενικότερους στόχους της εποπτείας, διασφαλίζοντας συνοχή και συνέπεια των εποπτικών αναφορών και δημοσιοποιήσεων σε όλη την Ευρώπη, επιφέροντας όμως παράλληλα σημαντικές αλλαγές στη μορφή, στην ποσότητα των πληροφοριών καθώς και στον τρόπο που μέχρι πρόσφατα οι ασφαλιστικές εταιρίες διοχέτευαν στοιχεία στις εποπτικές αρχές.

Τα παραπάνω επιτυγχάνονται αναπτύσσοντας μία σειρά από απαιτήσεις που αναφέρονται στη δημοσιοποίηση στο ευρύ κοινό³⁸, η οποία επιτρέπει στους συμμετέχοντες στην αγορά να αξιολογούν τα βασικότερα κομμάτια των πληροφοριών, σχετικά με το κεφάλαιο της εταιρίας και τους κινδύνους που αντιμετωπίζει. Επιπλέον, περιλαμβάνουν εποπτικές αναφορές ιδιωτικού ή δημόσιου χαρακτήρα, παρέχοντας με αυτό τον τρόπο όλες τις απαραίτητες πληροφορίες στις εποπτικές αρχές για μία αποτελεσματική εποπτεία, αναλογική και πάντα βασισμένη στους κινδύνους που αντιμετωπίζει η εκάστοτε ασφαλιστική εταιρία. Οι πληροφορίες που αφορούν μία επιχείρηση και πρόκειται να δημοσιοποιηθούν στο ευρύ κοινό ή να αναφερθούν, θα πρέπει να είναι βασισμένες στις δραστηριότητες της επιχείρησης, στο σύστημα διακυβέρνησης, στο προφίλ κινδύνου και στη διαχείριση των κεφαλαίων της. Ένας μεγάλος αριθμός από εξωτερικούς φορείς, είναι πιθανό να προσβάλλει τις δημόσιες πληροφορίες. Ως εκ τούτου θα πρέπει οι ασφαλιστικές εταιρίες να είναι κατάλληλα προετοιμασμένες, εξασφαλίζοντας ότι διαθέτουν μία συντονισμένη προσέγγιση για τον πυλώνα ΙΙΙ εσωτερικά. Η προσέγγιση αυτή είναι σημαντικό να υποστηρίζεται από τα κατάλληλα συστήματα και την κατάλληλη διακυβέρνηση, ώστε να είναι εγγυημένη η ακρίβεια και η αξιοπιστία των όσων έχουν παρουσιάσει. Σχετικά με αυτές τις απαιτήσεις για δημοσιοποίηση και εποπτική αναφορά υπό το πλαίσιο του Solvency ΙΙ, απαιτούνται από τις ασφαλιστικές εταιρίες δύο συμπληρωματικές ποιοτικές αναφορές, μια αναφορά για τη φερεγγυότητα και τη χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρίας και μία τακτική εποπτική έκθεση. Η πρώτη

³⁸ Άρθρο 51 οδηγίας Solvency ΙΙ

έκθεση θα είναι διαθέσιμη δημόσια στο ευρύ κοινό και θα υποβάλλεται ετησίως από όλες τις εταιρίες υπό το νέο καθεστώς³⁹. Θα περιλαμβάνει μία περιγραφή του προφίλ κινδύνου της επιχείρησης, της δραστηριότητας της, του τρόπου διαχείρισης των κεφαλαίων της, των στοιχείων του Ενεργητικού και των τεχνικών προβλέψεων αλλά και διαφορές από την προηγούμενη αναφορά. Προτού δημοσιοποιηθεί θα πρέπει να εγκρίνεται από το Δ.Σ. της επιχείρησης. Ωστόσο, οι εποπτικές αρχές δίνουν την δυνατότητα στις επιχειρήσεις να μην δημοσιεύουν πληροφορίες υπό ορισμένες εξαιρέσεις, ενώ σε περιπτώσεις σοβαρών εξελίξεων που επηρεάζουν σημαντικά τις πληροφορίες της έκθεσης, οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες και επικαιροποίηση. Η δεύτερη έκθεση αποτελεί μία αναφορά στον επόπτη που περιλαμβάνει αφηγηματικές ποσοτικές πληροφορίες, που παράγονται για την εποπτική αρχή και θεωρούνται απόρρητες ή αποκλειστικές. Η ιδιωτική αυτή έκθεση δεν έχει σκοπό να επικαλύψει την πρώτη, αλλά να παρέχει στον επόπτη στοιχεία προκειμένου εκείνος να ολοκληρώσει τις εποπτικές του υποχρεώσεις. Πρόκειται για την αναγκαία πληροφόρηση προκειμένου να αξιολογηθεί η κατάσταση της επιχείρησης και να ληφθούν οι κατάλληλες αποφάσεις. Οι επόπτες είναι εκείνοι που αποφασίζουν για την φύση και τη μορφή της πληροφόρησης.

Επιπλέον, δίνεται στους επόπτες η δυνατότητα να λαμβάνουν πληροφορίες για όλα τα συμβόλαια της εταιρίας. Υποβάλλεται κάθε τρίμηνο, ή και μία φορά ετησίως, συχνότητα ανάλογη με το προφίλ κινδύνου της εταιρίας, αποτελούμενη από τέσσερα μέρη: ένα αντίγραφο του SFCR⁴⁰, ένα αφηγηματικό ποσοτικό έγγραφο το οποίο θα συμπληρώνει τις πληροφορίες για το SFCR και μία ετήσια ή τριμηνιαία αναφορά με ποσοτικά πρότυπα. Η συγκεκριμένη έκθεση περιλαμβάνει τις πληροφορίες που παρουσιάζουν την οικονομική κατάσταση της εταιρίας στο τέλος του οικονομικού έτους και θα πρέπει να κατατίθεται τόσο από μεμονωμένες επιχειρήσεις όσο και από ομίλους επιχειρήσεων. Οι εταιρίες θα πρέπει να επεξηγούν τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης αναπτύσσοντας στρατηγική και εκπαιδύοντας τα ενδιαφερόμενα μέλη για τα αποτελέσματα της ανάλυσης. Οι παραπάνω δύο απαιτούμενες εκθέσεις υποχρεώνουν τις επιχειρήσεις να διαθέτουν γραπτώς τεκμηριωμένη πολιτική. Το κυριότερο φορτίο εναποτίθεται στις εταιρίες, οι οποίες θα πρέπει να σχεδιάσουν τις

³⁹ Άρθρο 51 Οδηγίας Solvency II

⁴⁰ Solvency and Financial Condition Report (FSA)

πληροφορίες που θα είναι διαθέσιμες σε επόπτες, αναλυτές, πράκτορες, μετόχους. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αναπτύξουν εσωτερικές διαδικασίες και συστήματα προκειμένου να παράγουν αυτές τις αναφορές. Ακόμη, γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι τα κράτη - μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν, ότι οι εποπτικές αρχές παρέχουν σε ετήσια βάση στην επιτροπή Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων στοιχεία όπως η μέση πρόσθετη κεφαλαιακή απαίτηση κάθε επιχείρησης και η κατανομή των κεφαλαίων που επιβλήθηκαν από τις εποπτικές αρχές. Από την πλευρά της, η CEIOPS δημοσιεύει σε ετήσια βάση πληροφορίες για τη συνολική κατανομή των πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων, υπολογισμένη ως μέρος των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας για όλα τα κράτη μέλη, παρέχει πληροφορίες και εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και την Επιτροπή. Μια εξίσου σημαντική αναφορά του νέου Πλαισίου αφορά την εποπτική σύγκλιση. Οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να δίνουν μεγάλη σημασία στη σύγκλιση των μεθόδων εποπτείας που χρησιμοποιούνται κατά την εφαρμογή των απαιτήσεων όπως έχουν οριστεί με την Οδηγία - Πλαίσιο. Η σύγκλιση προϋποθέτει την εφαρμογή των κανόνων ενιαίας αγοράς και της κοινής νομοθεσίας αλλά και την ενδυνάμωση της συνέπειας της εποπτείας. Οι διάφορες εποπτικές αρχές στα κράτη - μέλη θα πρέπει να υιοθετούν κοινές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και εφαρμογής. Τέλος τα κράτη - μέλη θα πρέπει με την σειρά τους να εξασφαλίζουν ότι οι εποπτικές αρχές συμμετέχουν στις δραστηριότητες της CEIOPS, η οποία συμβάλλει στην σύγκλιση εποπτικής πρακτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά σκοπός της κρατικής εποπτείας είναι η προστασία και εξασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων και των δικαιούχων αποζημίωσης από ασφαλιστική σύμβαση .

Εφαρμόζεται με τον νόμο 400/1970 «περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως».

- Άρθρο 1 παρ.1 ν.δ. 400/1970: «Όλες οι ημεδαπές και αλλοδαπές επιχειρήσεις που λειτουργούν στην Ελλάδα και έχουν ως αντικείμενο την άσκηση ασφαλίσεως, είτε υπό καθεστώς εγκατάστασης είτε υπό καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος»
- Άρθρο 4 παρ.1 ν.δ. 400/1970: «Υπό του παρόντος ν.δ. διέπεται κάθε ασφάλιση της οποίας το ασφαλιστήριο εκδίδεται στην Ελλάδα ή εκδιδόμενο στην αλλοδαπή είτε προσυπογράφεται από τον αντιπρόσωπο στην Ελλάδα της εκδότριας ασφαλιστικής επιχείρησης, είτε συνάπτεται σύμφωνα με τις διατάξεις του 7ου Κεφαλαίου του παρόντος «Ιδιαίτερες διατάξεις για την Ελευθερία Εγκατάστασης και την Ελεύθερη Παροχή Υπηρεσιών»»

Το αντικείμενο της κρατικής εποπτείας αποτελείται από την :

1. Λειτουργία ασφαλιστικής επιχείρησης: (α) περιορισμοί ως προς τη μορφή της ασφαλιστικής επιχείρησης, (β) προϋποθέσεις ως προς τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, (γ) περιορισμοί ως προς την τρέχουσα λειτουργία της ασφαλιστικής επιχείρησης, (δ) παρεκκλίσεις από τη νομοθεσία σε θέματα που αφορούν κυρίως σε οικονομικές εγγυήσεις και θέση διοικητών και διευθυντών
2. Παροχή υπηρεσιών (ασφαλιστικές συμβάσεις): εποπτεία σχετικά με τους ασφαλιστικούς όρους, την καταβολή του ασφαλίματος, κλπ. – τάση περιορισμού των εποπτικών ρυθμίσεων
3. Προσέγγιση εποπτείας ασφαλιστικών επιχειρήσεων με αυτήν των άλλων χρηματοπιστωτικών οργανισμών
4. Ενοποιημένες εποπτικές αρχές σε δεκατρείς (13) κοινοτικές χώρες
5. Περιορισμός του κρατικού ελέγχου στον έλεγχο νομιμότητας
6. Περιορισμός του κρατικού ελέγχου σε επίπεδο «προϊόντος»
7. Ενίσχυση του χρηματοοικονομικού ελέγχου
8. Εισαγωγή νέων θεσμών (π.χ. υπεύθυνος αναλογιστής)

Το πρόγραμμα δραστηριότητας μιας ασφαλιστικής εταιρείας περιλαμβάνει κυρίως:

- τους κινδύνους που πρόκειται να καλύπτει η εταιρία
- τους γενικούς και ειδικούς ασφαλιστικούς όρους που πρόκειται να χρησιμοποιήσει, αλλά μόνο για τους κινδύνους που υπόκεινται σε υποχρεωτική ασφάλιση
- τις κατευθυντήριες αρχές ως προς την αντασφάλιση
- τις προβλέψεις για τα έξοδα εγκατάστασης και είσπραξης από ασφάλιστρα και εισφορές
- τον προβλεπόμενο ισολογισμό
- τις προβλέψεις σχετικά με τα οικονομικά μέσα που θα καλύπτουν τις υποχρεώσεις
- το περιθώριο φερεγγυότητας (Solvency II)

Το Solvency II εισήγαγε μια κοινή ευρωπαϊκή προσέγγιση για την προληπτική εποπτεία με βάση τις οικονομικές αρχές για την μέτρηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού . Πρόκειται για ένα σύστημα βασισμένο στον κίνδυνο που σημαίνει ότι οι κεφαλαιακές απαιτήσεις ευθυγραμμίζονται με τους υποκείμενους κινδύνους της εταιρείας. Η Ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά αντιμετώπισε θετικά την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή του Solvency II το οποίο επέφερε την αναγκαία βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιρειών.

Οι εποπτικές αρχές σε ολόκληρη την Ευρώπη είναι επίσης σύμφωνες δεδομένου ότι η εφαρμογή του Solvency II εξασφάλισε την προστασία των καταναλωτών και έθεσε ξεκάθαρα νομικά πλαίσια για την λειτουργία των ίδιων των εποπτικών αρχών.

Με την έναρξη ισχύος του πλαισίου φερεγγυότητας II όλες οι ασφαλιστικές εταιρείες στην Ευρώπη αποκτούν μια κοινή βάση λειτουργίας όσον αφορά τον ποιοτικό αλλά και τον ποσοτικό υπολογισμό της φερεγγυότητας τους ενώ παράλληλα τους παρέχεται η δυνατότητα αναγνώρισης των δικών τους εσωτερικών μοντέλων διαχείρισης των ασφαλιστικών και χρηματοοικονομικών κινδύνων και των μεθόδων τους για ανακατανομή των κινδύνων αυτών μέσω άλλων μεθόδων όπως η αντασφάλιση και οι επενδύσεις .

Το Solvency II είναι ένα νομοθετικό καθεστώς το οποίο παρέχει την δυνατότητα στην Ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά να εναρμονιστεί πλήρως με και να λειτουργεί σύμφωνα με τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες της σύγχρονης οικονομίας . Οι ασφαλιστικές εταιρείες είχαν μια ομαλή μετάβαση από το Solvency I στο Solvency II κάνοντας τις ανάλογες

προβλέψεις που αφορούσαν τα συστήματα και τις διαδικασίες τους σχετικά με την διαχείριση των ασφαλιστικών και επιχειρηματικών τους κινδύνων.

Το Solvency II διαφοροποιήθηκε ουσιαστικά από το Solvency I διασφαλίζοντας μια σειρά κανόνων που θα πρέπει να ισχύουν ξεχωριστά για κάθε μια ασφαλιστική εταιρεία .

Η υγεία της ευρωπαϊκής ασφαλιστικής βιομηχανίας αποδεικνύεται από τα αποτελέσματα της πέμπτης και τελευταίας ποσοτικής μελέτης επιπτώσεων (QIS 5) σχετικά με τις επιπτώσεις του προσεχούς ρυθμιστικού καθεστώτος της ΕΕ Solvency II .Τα αποτελέσματα του QIS 5 τα οποία δημοσιεύτηκαν στις 14/3/2011 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλιστικών και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ) υπογραμμίζουν την ισχυρή οικονομική θέση των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιρειών παρά το δύσκολο περιβάλλον της αγοράς . Επιπλέον τα αποτελέσματα δείχνουν ότι τα επίπεδα κεφαλαίου που δοκιμάστηκαν βάσει των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας στο πλαίσιο Solvency II παραμένουν υγιή .

Εξαιτίας του εντελώς διαφορετικού σχεδιασμού του ενός πλαισίου φερεγγυότητας με το άλλο , δεν μπορεί να γίνει μία απλή σύγκριση χωρίς να υπάρχει γνώση των κυριότερων διαφορών τους. Σύμφωνα με την ΕΙΟΡΑ, το QIS 5 ήταν μόνο ένα τεστ και όχι η τελική πρόταση για την εφαρμογή του πλαισίου Solvency II. Επομένως, η οποιαδήποτε σύγκριση θα πρέπει να γίνει με προσοχή. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές στις μεθόδους αποτίμησης, με τις μεγαλύτερες επιπτώσεις κυρίως στον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων. Με ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να ληφθούν και τα αποτελέσματα για το ποσοστό του δείκτη φερεγγυότητας. Οι διαφορές των γενικών απαιτήσεων του Solvency I σε σχέση με το Solvency II είναι εκείνες που χαρακτηρίζουν τα γενικά συμπεράσματα που έχουν να κάνουν με την άνοδο των κεφαλαιακών απαιτήσεων, τη μείωση των τεχνικών προβλέψεων και τη σχετική άνοδο των επιλέξιμων Ιδίων Κεφαλαίων. Από την μία πλευρά τα ποσοτικά αποτελέσματα του QIS 5 επιτρέπουν αναγνώριση των βασικών τάσεων όπως και την εξαγωγή συμπερασμάτων, ενώ από την άλλη πλευρά οι επόπτες θεωρούν ότι οι λεπτομέρειες των ποσοτικών αποτελεσμάτων θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με προσοχή.

Με αφορμή τη μεγάλη συμμετοχή των εταιριών, δόθηκε το μήνυμα ότι ο κλάδος εφαρμόζει το Solvency II και η ΕΙΟΡΑ κατόρθωσε να ανακαλύψει περιοχές του συστήματος που μπορούν να επωφεληθούν από απλότητα. Ούτως η άλλως, η ΕΙΟΡΑ δεσμεύτηκε να παραδώσει ένα σύστημα που να μπορεί να εφαρμοστεί από όλες τις ασφαλιστικές εταιρίες με ακρίβεια, ώστε να καταγράφονται κατάλληλα όλοι οι ποσοτικοποιημένοι κίνδυνοι. Το κυριότερο συμπέρασμα από την άσκηση QIS 5 είναι ότι ένα προληπτικό πλαίσιο θα πρέπει

να βασίζεται σε ισχυρές κεφαλαιακές απαιτήσεις με ιδιαίτερη σημασία από τις επιχειρήσεις στην ποιότητα των κεφαλαίων.

Τα αποτελέσματα της τελευταίας μελέτης βοήθησαν να γίνουν οι διάφορες βελτιώσεις που εξασφάλισαν ότι το δεύτερο πλαίσιο, είναι ισχυρό, χωρίς όμως να διασφαλίζεται ότι η πιθανότητα αφερεγγυότητας θα εξαλειφτεί για τις ασφαλιστικές εταιρίες στο μέλλον. Για τις όποιες βελτιώσεις, θα συνεργαστεί η ΕΙΟΡΑ με την ευρωπαϊκή Κομισιόν και όλους τους ενδιαφερομένους, με κύριο γνώμονα τη διαφάνεια. Το σίγουρο είναι ότι έγινε μία ομαλή μετάβαση στο πλαίσιο εποπτείας φερεγγυότητας 2.

Η ΕΙΟΡΑ επισήμανε ότι χρειάζονται μία σειρά μεταβατικών μέτρων που δεν θα διαταράξουν την λειτουργία των επιχειρήσεων και θα διασφαλίσουν συνεχή υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των ασφαλιστικών εταιριών. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά ευτυχώς δεν θα πήραν παράταση για απεριόριστο χρόνο. Τέτοια μέτρα αφορούσαν την ισοδυναμία με τις χώρες τρίτου κόσμου, τα υβριδικά κεφάλαια και τα προεξοφλητικά επιτόκια για τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων. Πέραν λοιπόν των μεταβατικών μέτρων έπρεπε να διασφαλιστεί το σωστό χρονικό διάστημα και το κατάλληλο πεδίο εφαρμογής.

Το project Solvency II στο σύνολο του και η διαδικασία προετοιμασίας των εταιριών αποτέλεσαν προτεραιότητα για όλους τους ασφαλιστές. Η εφαρμογή του, τόσο για τον κλάδο όσο και για τους επόπτες, αποτέλεσε πρόκληση. Λόγω της πολυπλοκότητας του πλαισίου, απαιτούνται διάφορες βελτιώσεις που σχετίζονται με την ποιότητα των δεδομένων, τη διαχείριση, τα εσωτερικά μοντέλα αλλά και τις προκλήσεις στον τομέα της μηχανοργάνωσης. Ο σκοπός του νέου πλαισίου είναι να οδηγήσει την εποπτεία να βασίζεται στον κίνδυνο στον ασφαλιστικό τομέα, πλαίσιο το οποίο σε καμία περίπτωση δεν επιδιώκει τη διατάραξη της λειτουργίας των επιχειρήσεων αλλά ούτε της βιωσιμότητάς τους.

Η Οδηγία Solvency II άλλαξε ολόκληρο τον ασφαλιστικό κλάδο. Συγκεκριμένα επηρέασε ιδιαίτερα τις ασφαλιστικές εταιρίες κλάδου ζωής, καθώς περιλαμβάνουν μακροπρόθεσμες συμβάσεις και η λειτουργία διαχείρισης κινδύνων είναι εξαιρετικά σημαντική για τέτοιου είδους συμβάσεις. Με τα χρόνια οι ασφαλιστικές εταιρίες βελτίωσαν την κερδοφορία τους, χρησιμοποιώντας διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου οι οποίες τις ευαισθητοποιούν απέναντι στους οικονομικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν. Ο κάθε πυλώνας του πλαισίου Solvency II άλλαξε ένα διαφορετικό κομμάτι της δραστηριότητας της εταιρίας, επηρεάζοντας συγχρόνως όλες τις διαδικασίες και τη φύση της. Επιπλέον άλλαξε τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, βελτίωσε το σύστημα διαχείρισης κινδύνου και τη διαφάνεια. Το σίγουρο είναι ότι, εφόσον το υφιστάμενο πλαίσιο είναι μία διαδικασία

μεγάλης και μακράς διάρκειας, οι ασφαλιστικές εταιρίες δαπάνησαν αρκετό χρόνο προκειμένου να εναρμονιστούν με το νέο σύστημα φερεγγυότητας II. Υπήρξε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα στο οποίο ίσχυαν οι ρυθμίσεις και των δύο πλαισίων.

Αλλαγές και βελτιώσεις θα εξακολουθήσουν να γίνονται, ειδικά όσον αφορά περιοχές όπου εντοπίστηκαν αδυναμίες και αβεβαιότητες, τόσο από πλευράς εταιριών, όσο και από πλευράς εποπτών. Το παρόν κείμενο επικεντρώθηκε κυρίως στα 2 Πλαίσια φερεγγυότητας με την ανάλυση των τριών πυλώνων του SOLVENCY II για ασφαλιστικές εταιρίες ζωής. Επιπλέον, εξέτασε τις επιπτώσεις της μελλοντικής εφαρμογής όπως και τα αποτελέσματα της πιο πρόσφατης μελέτης εκτίμησης επιπτώσεων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Νεκτάριος, Μιλτιάδης. Εισαγωγή στην ιδιωτική ασφάλιση - Αθήνα : Financial Forum, 1998.

Μυρτώ Χαμπάκη - ΕΝΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ - Υπεύθυνη Οικονομικών θεμάτων & κλάδου ζωής Ε.Α.Ε.Ε - Solvency II (Πυλώνας II) - Οδηγίες Εφαρμογής – Φεβρουάριος 2010
http://www.eaee.gr/cms/uploads/SolvencyII-road_map_2010-3-23.pdf

Μυρτώ Χαμπάκη. (2006, Νοέμβριος 2). Ιστορική αναδρομή της εποπτείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. - Solvency II Συνοπτική Παρουσίαση-
<http://www.eaee.gr/cms/uploads/SolvencyII.pdf>

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ. (2007). Πρόταση Οδηγίας σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης SOLVENCY II. Βρυξέλλες 10.7.2007
http://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2007/0361/COM_COM%282007%290361_EL.pdf

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ «ΝΑΙ» (ΤΕΥΧΟΣ 129)
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2011. - Prudential Ltd. (2011). Τι αλλάζει με το QIS5. Prudential Ltd. - <http://www.asfalistikonai.gr/index.php> -

ΕΝΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ. (2007). "Περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως". *N.Δ. 400/1970* . Αθήνα
http://www.sema.gr/cms/downloads/0000/0020/400-70_.pdf

ΕΝΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ - Μυρτώ Χαμπάκη - Υπεύθυνη Οικονομικών θεμάτων & κλάδου ζωής Ε.Α.Ε.Ε – Solvency II (Πυλώνας II) – Εταιρική διακυβέρνηση και εσωτερικός έλεγχος 21/1/2009
<http://www.insurancedaily.gr/upload/2009/01/3hambaki.pdf>

CEA Insurers of Europe. (2006, Ιούνιος). SOLVENCY II INTRODUCTORY GUIDE.
<http://www.insuranceeurope.eu/uploads/Modules/Publications/Solvency%20II%20-%20Introductory%20Guide.pdf>

ΕΠ.Ε.Ι.Α Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων (2009)

Χατζηβασιλόγλου, Ι. (2009). *Φερεγγυότητα II (1η παρουσίαση - Συνοπτική περιγραφή του σχεδίου οδηγίας).*

Χατζηβασιλόγλου, Ι. (2009). *Φερεγγυότητα II (2η παρουσίαση - Τεχνικά Αποθέματα).*

Χατζηβασιλόγλου, Ι. (2009). *Φερεγγυότητα II (4η παρουσίαση – Εσωτερικά υποδείγματα).*

Χατζηβασιλόγλου, Ι. (2009). Φερεγγυότητα ΙΙ (5η παρουσίαση - Τυπική Προσέγγιση – Οι κίνδυνοι των ασφαλιστών).
<http://pisc.bankofgreece.gr/Files/AnnualReport/AnnualReport2009.pdf>

Z. Γιωτάκη, Ι. Χατζηβασιλόγλου, Η Πρόταση Οδηγίας για τη «Φερεγγυότητα ΙΙ»: Βασικές έννοιες της ρύθμισης και πορεία της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας - Τεύχος 1/2008, Ιανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος – Απρίλιος -
<http://www.nbonline.gr/journals/31/volumes/136/issues/484/lemmas/4640530>

ΕΙΟΠΑ. (2011, Μάρτιος). Report on the fifth Quantitative Impact Study (QIS5) for Solvency II

Financial Services Authority « *Solvency II* »
http://www.lloyds.com/~media/Files/The%20Market/Operating%20at%20Lloyds/Solvency%20II/QIS5/qis5_mar11.pdf

Σκουλούδης Ζ. - (1999) - Σάκκουλας , Δίκαιο ιδιωτικής ασφάλισης - γενικό μέρος, νομοθεσία της ασφαλιστικής επιχείρησης και στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων,

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΦΕΚ 17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1970 / ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ / ΦΥΛΛΟ 10, « Περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως »

ΟΔΗΓΙΑ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ 2.10.2013 ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2009/138/ΕΚ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΔΡΑΣΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
(ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ ΙΙ)